

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!
Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

1949. II. 11. — Nr. 6 (98)

MONTREAL, 1949 m. VASARIO (FEBRUARY) 11 d.

PRICE 10c.

IX METAI

PRIESINDAMIESI SMURTUI IR SIEKDAMI OBJEKTIVOS TEISYBES, VIENYBEJE KAIP BROLIAI, VISI KAIP VIENAS KOVOKIM UZ TEVYNE

1918 metu Vasario 16 dienos akto principai telydi musu zingsnius i ateiti.

LIETUVA

PRANAS KOZULIS

Tu palikai giliuos pasnyuos,
nuo kraujo žemė kašo —
buvai tartum plaukais lininiais
kukis laukų mergaitė.

Šimtai dėl tavo vardo grūmės
išalkę ir be miego —
jie su didžiom viltim išėjo
ir su prastom sėmėgom.

Vėl kraujas iš širdies srovena
ir Tau ant veido krenta...

Pabusk, pakilk, Brangioji mano,
ant aukšto marių kranto!

STALINO BENDRADARBIS APIE LIETUVOS PRIJUN- GIMĄ

Neseniai pabėgęs į Londoną Sovietų Sąjungos Politbiuro ir artimas Stalino bendradarbis G. A. Tokajev'as pareiškė per spaudą:

“Jokia iš 16-kos SSRS respublikų nėra savarankiškai įstojusi sąjungon. Kiekviena iš jų buvo ginklų pagalba, su šarvuočiais, lėktuvais ir tt, raudonosios armijos priversta įsijungti. Lietuvos ir Moldavijos įjungimo pavyzdžiai kalba patys už save”.

Šis kompetentingas ir gerai reikalus žinančio asmens pareiškimas parodo, kaip “džiaugsmingai Pabaltijo respublikos prisijungė prie SSRS”.

Paminklas Kauno Karo muziejaus sodely, prie kurio kasmet Vasario 16 d. susirinkdavo daugybės žmonių pagerbti kritusių už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę kovotojų. Dabar tas paminklas saugomas sovietinių enkavedistų, kad ir slapta žmonės neateitų ir nepadėtų prie jo gėlių...

Kanada laukia VLIKo ir Vykdomos Tarybos Pirmininkų

KLCTaryba, atvykus į JAV Vliko pirm. prel. M. Krupavičiui ir V. Tarybos pirm. V. Sidzikauskui, tuojau kreipėsi į juos ir prašė, kad jie abudu aplankytų Kanadoje gyvenančius lietuvius, jų gyvenamose vietovėse. Lietuvos išlaisvinimo akcijos vedėjai pain-

formuoti, kad kovo mėn. 26-27 dienomis Montrealyje bus dideli Kanados lietuvių suvažiavimai (KLT skyrių, organizacijų, “NL” šėrininkų), kuriuos ypač jie prašomi atvykti. Laukiamas teigiamas atsakymas.

VOKIEČIŲ SPAUDA APIE LIET. PARTIZANŲ VEIKLĄ

Goeppingene išėmęs “Neue Wuerter. Zeitung” 1.19 d. paskelbė vieno savo bendradarbio pasikalbėjimą su vienu vokiečių karo lakūnu, kuris 2 metus kovojo drauge su Lenkijos ir Gudijos partizanais. Lakūnas sakosi, buvęs “vienas tų 275.000 partizanų, kurie veda karštą karą anapus geležinės uždangos”. Apie lietuvių partizanus minėtas lakūnas patiekia gražiausių atsiminimų. (Pl.)

Nuteistas kardinolas Mindszenty

Bolševikų teismas Vengrijoje kardinolą Mindszentį nuteisė kalėti iki bus gyvas, bažnytinės teisės prof. J. Baranyay — 15 metų kalėjimo, kardinolo sekr. kun. Ondras Zakar — 6 met., kunigaikštis Estherazy — 15 metų, katalikų akcijos sekr. kun. M. Nagy — 3 met., kun. Bela Ispensky — iki bus gyvas, žurnalistas Laszlo Toth — 10 metų kalėjimo.

Prieš tą smurtą protestuoja visas kultūringasis pasaulis. Australijos užs. reik. min. Evat pareiškė, kad tas klausimas bus iškeltas Jungtinių Tautų pilnatyje, nes tas “teismas” yra priešingas tarptautiniams nuostatom.

KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBOS PRO- TESTAS

Kanados Lietuvių Centro Taryba išnešė protestą prieš Vengrijos kardinolo Mindszentį prievartavimą, kaip antihumanišką ir nesuderinamą su elementariniais žmogaus teisių principais. Drauge protestuojama ir prieš neįsileidimą į teismą demokratinio pasaulio atstovų.

KINIJA GINSIS NUO BOLŠEVIKŲ

Nanking. Respublika bolševikams nepasiduoda. Ji turinti jūrų ir oro laivynus ir gėnasi. Pasitraukus Čiang-Kai-Sekui Kinijos gynyba nuo bolševikų užpuolimo pagerėjusi. Nauja Kinijos valdžia atmetė negarbingas derybų sąlygas ir atsisakė išduoti “karo kriminalistus”. Vyksta kovos.

— Izraelis tebeveda derybas su savo kaimynais. Laukiamas susitarimas.

— New Yorko biržoje po pirmojo šių dienų kritimo, akcijos buvo bepradeda kilti, bet po to vėl ėmė kristi.

STALINO PASIŪLYMAS TRUMANUI

SUKĖLĖ VISUOTINĮ PASIPIKTINIMĄ

Iš visų pasaulio kraštų žinios praneša, kad Stalino pasiūlymas, ignoruojąs tarptautines organizacijas, visame pasaulyje sukėlė pasipiktinimą.

Stalinas, visi sako, kaip diktatorius nenori pasiduoti demokratiniam tautų sprendimui ir nori tartis vien su vienu Trumanu klausimais, kurie rūpi visoms tautom ir liečia visas valstybes.

Savo metu Mussolini buvo pasiūlęs viso pasaulio reikalus spręsti tikrai keturiems. Stalinas nuėjo dar toliau, nes tuos reikalus siūlo spręsti tikrai dviem.

Stalino pasiūlymai numatė visos žemės pasidalinimą tarp dviejų: Eurazija Rusijai, o Amerika — JAV. Dėl Afrikos ir Australijos eiti lenkyniavimas. Stalinas tas lenkynes tikisi laimėti, ir tada jau vietoje dviejų liktų vienas...

Nenuostabu, kad tokios užmačios sukėlė Anglijos protestus ir visuotinį pasipiktinimą.

— Airijos valdžia nacionalizavo paskutines geležinkelio linijas, kelius ir kanalus, kurie dar buvo privačių firmų rankose. (cp).

AIŠKĖJA PASIKĖSINIMAS PRIEŠ PERSIJOS ŠACHĄ

Teheranas. Paaikškėjo, kad penkis revolverio šūvius į Persijos šachą Pahlevi paleido komunistų kontroliuojamos “Tudeh” partijos narys. Dėl to ta partija uždaryta, o jos būstinė užimta policijos.

Šachas tikimasi pasveikęs, o atentatininkas, minios pasikėsinimo vėtoje sumuštas, ligoninėje mirė.

— Indonezijoje kovos tebesitęsia. Indonezai pasiryžę iškovoti laisvę ir nepriklausomybę.

PANAIKINTA VILNIAUS KATEDRA?

Roma. “L'Ora dell'Azione”, patiekdamas daug istorinių žinių apie Vilnių, jo praeitį, Lietuvos kovas dėl jo ir apie okupacijas, rašo, kad garsioji Vilniaus katedra bolševikų esanti paversta šokių sale.

Kitomis žiniomis, bolševikai išleidę įsaką, kad Lietuvoje bažnyčios gali būti ne arčiau kaip per kiekvienus 7 kilometrus. Tokiu būdu miestams jų nedaug beliktų. Rusi-

joje jų palikta dar mažiau — tikrai kur ne kur. Tai labai galimas dalykas, kad ir Lietuvoje intensingai mažinamas bažnyčių kiekis.

PENKTOJI BOLŠEVIKŲ KOLONA KOREJOJE

Korejos respublikos žinių agentūra praneša, kad ten numalšintas sukilimas. Nustatyta, kad sukilimą ruošė bolševikai, kurie visais galimais plyšiais veržias iš šiaurinės, Sovietų okupuotos, Korėjos.

MAŽOJI LIETUVA—TREM- TINIŲ DĖMESIO CENTRE

Eilė tremtinių suvažiavimų, organizacijų ir pan. institucijų savo susirinkimuose įvairiomis progomis diskutuoja M. Lietuvos klausimus ir reikalauja, kad jos atstovas būtų priimtas į vyriausiąją mūsų politinę instituciją. (Pl.)

— Amerikietė Margaret C. Flynn preskrido šiaurės ašigalių. Tai pirmoji moteris perskridusi šiaurės ašigalių. Iki šiol nė viena moteris nedrįsėdavo ten skristi. (cp).

— JAV ambasados lėktuvas nukrito Irane su 6 keleiviais.

SSRS Norvegijai iteikė ultimatumą

Washingtonas. Norvegijos užs. reik. min. Lange su patarėjais atskrido į Washingtoną išsiaiškinti dėl Atlanto Sąjungos ir dėl garantijų, kurias jai galėtų ji duoti.

Tuo tarpu Sovietų Sąjunga Norvegijai iteikė ultimatumą, reikalaujantį, kad ji nesidėtų prie Atlanto Sąjungos.

Tuo pačiu Sov. S-ga siūlo Norvegijai nepuolimo paktą, bet Norvegija gerai žino, kuo pasibaigė nepuolimo paktai su Pabaltijo valstybėmis.

— Lange ilgai tarėsi su JAV užs. reik. sekret. Achesonu. Jis tarėsi ir su 6 Atlanto Sąjungos atstovais.

— Švedijos ir Danijos ambasadoriai, ryšium su Skandinavijos krize ir Atlanto Sąjungos organizavimu, laukia skubaus pasimatymo su Achesonu. Pasauliniai įvykiai sparčiai vystosi.

— Skandinavijos valstybių nuomonės dėl neutralumo išsiskiria: Švedija — už, Danija su Norvegija — prieš.

LIETUVOS OKUPANTAI PRIEVARTAUJA IR ŽUDO

Pakuonio valsčiuje, Linksmakalnio kalne bolševikai įsirengė aerodromą. Iš čia rusų kareiviai nuolat vaikščioja po kaimus. Vieną vakarą į Laukiškių kaimą pas Drulių Juozą atėjo aviacijos viršila, kuris pareikalavo šeimininko dukterį Anielę Drulytę eiti su juo. Šiai atsisakius ir pradėjus bėgti, rusas iš pistoleto nušovė šeimininko brolių, šeimininką, keturių metų vaiką, sužeidė jaunesniąją dukterį Marijoną, kurią išvijo į darželį pagavo, išprievartavo ir pribagė šūviu į galvą. Pats šeimininkas po keturių dienų pasikorė iš širdgėlos. Visi žuvusieji palaidoti Išlaųjų parapijos kapinėse. (E.)

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by Lithuanian League of Canada

Lietuviai!

VLIKo ATISISAUKIMAS

Jau penktą kartą minime Lietuvos valstybės atstatymo — 16 Vasario — šventę, būdami atskirti geležine uždanga nuo savo Gimtosios žemės ir net negalėdami susisiekti su Tėvynėje pasilikusiais broliais ir seserimis. Tėvynėje vyksta negailestingas persekiojimas, fizinis Liet. Tautos naikinimas ir trėmimas, kuris taip pat reiškia nors ir lėtą, bet tikrą mirtį tolimose Sibiro taigose. Tatai daroma XX amžiuje, kada tarptautinis teismas pasmerkė už nusikaltimus prieš žmoniškumą, kada Jungtinių Tautų Organizacija savo paskutinėje sesijoje priėmė žmogaus teisių deklaraciją ir pasmerkė genocidą. Vasario 16 šventės proga mes siunčiame kovojantiems ir persekiojamiems tautiečiams Tėvynėje ir ištrėmimo savo gilią brolišką užuojautą, išpareigodami neuilstančia energija tęsti kovą ligi pergalės.

Pasaulinės politikos raida vystosi mūsų naudai, mūsų prietelių ir užtarėjų skaičius gausėja, papildydamos mūsų pačių kovotojų eiles. Ateitis mums teikia daugiau išsilaisvinimo vilčių, bet ir šiandien dar nežinome, kada laimėsime ir galėsime grįžti į savo išlaisvintą Tėvynę. Gyvenamasis momentas mums stato visą eilę naujų uždavinių, kuriuos sėkmingai sprendami turime dalyvauti visi, neatsižvelgiant kur begyventume ir kokią pasaulėžiūrą išpažintume.

Sunki ir nelygi Lietuvos laisvinimo kova reikalauja iš mūsų sutelkti visas gyvasias jėgas ir vieningai dirbti. Visi tą darbą traukiantieji kliuvniai turi būti iš mūsų tarpo pašalinti. Šandien mes turime ieškoti ne to, kas mus skiria, bet to, kas mus jungia. Tik suburtomis jėgomis veikdami mes laimėsime.

Ieškodami pagalbos Lietuvos išlaisvinimui mums visiems pažįstami, senji ir prityrę politikai yra išvykę į Jungtines Amerikos Valstybes. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas teikia tai misijai ypatingą reikšmę Lietuvos laisvinimo darbe. Tos misijos sėkmingumui reikia, kad mes visi ją remtume kuo kas galime. Ypač didelės paramos mūsų delegatams laukiame iš mūsų brolių amerikiečių, kurie

visada sunkiomis Lietuvos Tautai valandomis pirmieji ateidavo pagalbon.

Lietuvių Tautos laisvės kova reikalauja nemažai ir materialinių išteklių. Atsirandant vis naujiems uždaviniams Tautos Fondo išlaidos didėja, o pajamos dėl vykstančio termtinių kilnojimosi mažėja. 16 Vasario šventės proga Vykdomoji Taryba skelbia tradicinį Lietuvos laisvinimui aukų vaką. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kviečia Europoje ir kituose pasaulio kontinentuose esančias lietuviškas organizacijas ir paskirus asmenis aktingai prisidėti prie vajeaus organizavimo ir aukų rinkimo, o visus lietuvius — pagal išgales paremti Tautos Fondą.

Esantieji tremtyje lietuviai skirstosi po visą pasaulį ieškodami laikinės prieglaudos. Šia proga su dideliu dėkingumu minime tuos kraštus, kurių vyriausybės plačiau pravėrė tremtiniams duris ir teikia jiems darbą bei pastogę. Išbarstyti pasaulyje lietuvių jėgos be jungiančios organizacijos bus menkos. Šioms jėgoms stiprinti kuriama Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kuri jungs visus lietuvius. Tat kiekvieno lietuvių šventa pareiga dalyvauti bendruomenėje ir veikliai įsijungti į Lietuvos Tautos kovą prieš jos naikintojus kuo kas gali: gyvu žodžiu, spauda, organizaciniu darbu, materialine parama. Kurdamiesi svetimuose kraštuose, mes niekad neturime pamiršti kelio Tėvynėn ir tęsti Lietuvos laisvinimo darbą. Mes turime vengti kelių, kurie veda į nutautėjimą ir kliudo grįžti išlaisvinton Tėvynėn.

Trisdešimt pirmąją Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo šventę mes sutinkame susirūpinimo, susikaupimo ir gedulo ženkle, šaukdami Aukščiausiojo pagalbos ištęsti tą kovą ligi visiškios pergalės. Laimėjimą mums laidoja mūsų bylos teisingumas. Iš šito kieta bandymo išeisiame užgrūdinti ir neišsenkančiomis jėgomis išlaisvintoje demokratinėje Lietuvoje imsimės atstatymo ir kūrybos darbo.

Vardan tos Lietuvos vienybės težydi!
VYRIAUSIASIS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

DU SOVIETŲ LAKUNAI ATBĖGO Į JAV

New York. Du rusų lakūnai — P. Pirogov ir A. Barsov iš Ukrainos pabėgo į Austriją, o iš ten į JAV. Čia atvykę, jie pareiškė: Komunistai tvirtina, kad Sovietų Sąjungoje darbo žmogui gera gyventi, tai tegul jie ten nuvyksta pagyventi bent mėnesį. Po tokio bandymo jie prašysis sugrąžinami ir atsižadės bolševizmo.

Apie Stalino "taikos pasiūlymą" jie pasakė, kad tai yra

bolševikų manevras, nes "šaltasis karas" pasiekęs jau tokį laipsnį, kad Stalinui užrūgę vėdarai. Jis dar taip greit karo nenorįs, nes dar nesąs pasirošęs.

— Komunistinė Lenkijos valdžia universitete įvedė komunistinę tvarką — panaikino teologijos studijas, o į teisių fakultetą priims studentus tik tai komunistų politbiuro rekomenduotus.

Mielą choristą STASĮ PIKŠRĮ ir EMILIJĄ KRIPAITE, sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, sveikina ir linki daug laimės

Montrealio D. L. K. Vytauto Klubo Nepr. Choro Choristai ir Choro Vedėjas.

Mielą darbo ir idėjos draugą STASĮ PIKŠRĮ ir EMILIJĄ KRIPAITE, sukūrusius šeimos židinį, sveikinu ir linkiu daug laimės ir saulėtų dienų jų gyvenime.
Kazys Lukas.

VLIKo ir V. Tarybos pirmininkai lankė JAV pareigūnus

Washington, D. C. VLIKo pirmininkas, prel. Myk. Krupavičius ir Vykdomosios Tarybos pirmininkas Vl. Sidzikauskas, Lietuvos ministerio Povilo Žadeikio lydimi, lankėsi Valstybės Departamente ir konferavo su Europos reikalų departamento direktoriumi Hickersonu. Lietuvių sąjūdžio dėl nepriklausomybės vadovai maloniai buvo priimti. Jie išdėstė direktoriui dabartinę Lietuvos būklę ir prašė remti jos nepriklausomybės bylą Jungtinėse Tautose ir visur, kur yra ir bus reikalinga.

Vasario 1 d. Lietuvos pasiuntinybėje įvyko spaudos

konferencija. Keliolikai dienraščių korespondentų ir spaudos agentūrų VLIK-o vadus pristatė min. P. Žadeikis. Susirinkusiems kalbėjo p. Sidzikauskas angliškai, prel. Krupavičius — lietuviškai. Kalbomis dalyviai labai domėjosi, statė nemažai klausimų ir svečius fotografavo.

Prel. Krupavičiaus teigimu, vien tik 1948 m. bolševikai išžudė ir deportavo Sibiran du šimtus tūkstančių žmonių. Per abi bolševikų okupacijas Lietuva neteko apie 700.000 žmonių. Per pogrindžio šaltinių sužinoma, kad sovietai gabena Lietuvon karo amuni-

ciją, stato bazes submarinams, didina garnizonus. Katalikybė Lietuvoje yra žiauriai naikinama. Iš dešimties prieš karą buvusių vyskupų beliko tik vienas. Daug bažnyčių bolševikai uždaro, nes jos apdėtos tokiais dideliais mokesčiais, kad negali jų apmokėti. Tuo atveju jas uždaro, kunigus apšaukia "išdavikais" ir juos vienu ar kitu būdu likviduoja. Kiek bažnyčių šiandien dar funkcionuoja, sunku esą tiksliai pasakyti. Valdžios pareigūnams draudžiama lankyti bažnyčias, o jas lankantieji laikomi kandidatais ištėmimui.

Suzeistas Persijos karalius

Teheranas. Persijos šachui besilankan universitete, prieš jo gyvybę buvo padarytas pasikėsinimas. Atentatininkai jį pašovė. Ryšium su tuo Persijoje (Irane) paskelbtas karo stovis. Spėjama, kad atentato samoksininkai yra sumanę užmušti šachą ir padaryti perversmą.

BOLŠEVIKAI PATYS LIKVIDAVĘ MARKOSĄ

Atėnai. "Laisvos Graikijos" sukilėlių radio pranešė, kad sukilėlių vadas Markos sergąs ir negalįs eiti sukilėlių vado pareigų. Atėnai tačiau teigia, kad Markos dėl bolševikų nepasisekimo jų pačių esąs likviduotas ir jau nuo seniau pas juos nefiguruojąs.

"ŠALTASIS KARAS" EINA KARSTYN

Berlynas. Sovietai prekių gabendavosi per vak. okupacines Vokietijos zonas iš Prancūzijos, Olandijos, Belgijos, Luksenburgo. Dabar JAV ir D. Britanija tų prekių tranzitą uždraudė. Šis draudimas, kaip kontrspancija prieš Berlyno blokadą, labai palies Sovietų ūkį, ypač, kad neturėdami laivyno, jie nesugebės daugiau tų prekių įsigabenti.

DIDELĖS PUGOS AMERIKOJE

Washington. Ši žiema JAV pridarė labai didelių nuostolių. Daug prisnigta, net Kalifornijoje. Kaikuriuose vietose, kur galvijai ganydavosi ištisą žiemą laukuose, sniegas ir po trumpų atodrėgių ledas apdengė pievynus ir milijonai galvijų ir arklų paliko be pašaro. Todėl Amerikos valdžia galvijus šėrė iš lėktuvų. Tačiau tokia daugybei jų nesugebama kiek reikiant patiekti pašaro, — todėl daugelis galvijų ir arklų išgaišo nuo badu.

Didžiulių sniego pūgų dabar esti ir Kanadoje. Pūgos, atodrėgiai ir lijundros ir čia padaro daug nuostolių, o keliuose, kurie dėl to darosi labai slidūs, nelaimių.

SPARČIAI ORGANIZUOJAMA VAKARŲ SĄJUNGA

Oslo. Oficialiai pranešta, kad Norvegijos delegacija tartis dėl Norvegijos įstojimo į Vakarų Sąjungą išvyko į Washingtoną.

Norvegija, kaip žinoma, atmetė Sovietų notą dėl pasipriešinimo stoti į tą sąjungą.

Roma. Italijos ministerių pirmininkas de Gaspari oficialiai pareiškė, kad Italijos pozicija dėl stojimo į Vakarų Sąjungą visiškai aiški — Italija į ją stos. Bendrai, Italija prisidėsianti prie Vakarų Europos sutarčių laisvei ginti.

BOLŠEVIKAI BIJO VIEŠUMO

Budapeštas. Bolševikinė Vengrijos valdžia į kardinolo Mindszenty bylą neįleido telegramų agentūrų atstovų. Taipgi neįleido ir JAV atstovo tos bylos stebėti.

Lietuvių suvažiavimas Australijoje

Šių metų išvakarėse Sydney'juje buvo suvažiavę lietuviai, kurie Australijoje sudaro sąjungą, pirmininkaujamą neuilstamo Australijos lietuvių visuomenės veikėjo A. Baužės, kuris suvažiavimą ir suorganizavo.

Suvažiaviman atvyko iš tolimiausių Australijos vietų — Tasmanijos, Melbourne, Queenslando ir kitur.

Susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 80 lietuvių, vyko šv. Povilo parapijos salėje (Dulwich Hill). Jis susilaukė sveikinimų ne tikai lietuvių, bet ir australų.

Einant darbų tvarka, pirm. p. Baužė padarė platų prane-

šimą apie sąjungos nuveiktus darbus ir išreiškė viltį, kad naujųjų lietuvių dalyvavimas galės dar labiau sustiprinti Australijos lietuvių veikimą. Susirinkimas jam karštai pritarė ir padėjo. Po to apsvarstyti ir priimti nauji Australijos lietuvių sąjungos įstatai, kurie bus patiekti patvirtinti Australijos vyriausybei.

Į naują sąjungos valdybą išrinkti: A. Baužė, dr. Petrauskas, inž. Bogušas, rašyt. Žukauskas ir p. Guobienė.

Susirinkime pranešta, kad jau gautas leidimas leisti lietuvišką laikraštį ir jis netrukus išeis išs.

P. S.

JUOKDARIAI...

Nesijuokite, draugai...

896-me "Liaudies Balso" n-ry J. Yla straipsnyje — "Išpūdziai iš Mūsų Metinių Švenčių" (Montreal) — rašo: "Dainininkės nusivėža Lesevičius su Vilkelione, o mane — A. Morkevičius. Ir aš jau svečias... Pavaišina ir gulto, sako, tu pavargęs, pailsėk."

Gulu į lovą ir bandau įsivaizduoti, kad kitą lovą guli draugė Morkevičienė... Užmiegu... Sapnuoju... Stumiu tą lovą arčiau, vis arčiau... Ir kada mano lova jau buvo visai arti, šmakšt, draugas Morkevičius ir atsistojo tarp lovų... Taip susigėdijau, kad net pabudau visas suvargęs. Sakau, ir pailsėk, kad nori. Jei nori pailsėti, gul ten, kur nėra moterų. O čia, be Morkevičienės, tik už sienos buvo draugė Lukošienė", — rašo J. Yla.

Risium teneatis, amici, — sakė romenai — nesijuokite, draugai. Tokia to bolševikų ir jų vado Stalino garbintojo moralė. Draugas jį pasitiko stoty, parvėžė namo, pavaišino ir poilsį davė, o jis... tuo nepasitenkina — duok jam dar ir savo žmoną! Ir to dar mažai — jis svajoja dar ir apie draugę, kuri už sienos... Tokia jau bolševikų moralė.

Ko bolševikai laukia.

Bolševikai eilę straipsnių nenurimsta dėl Kanados lietuvių pasiryžimo dirbti vienybėje ir bendromis pastangomis rūpintis pavergtos, žudomos, tremiamos tautos reikalais ir okupuotos tėvynės išlaisvinimu. Jie "Vilnyje" jau ir pasako, ko jie norėtų. Jie nužudo, esą Kanados lietuviai susiskirstę į daušininkus ir kardelininkus...

Taip, tai bolševikų troškimas, kad Kanados lietuviai negalėtų sugyventi ir suskiltų. Tada, žinoma, jiems būtų lengviau girti blefu pagrįstą valstybę ir Lietuvą laidoti... Tikrai ar ne peranksti Mizara ir Yla džiaugiasi?.. Jiems jau pritrūko džiaugsmo Stalinu ir jo marionetėmis, ir malonu būtų pasidžiaugti Kanados lietuvių skilimu?.. Bet džiaugsis tas, kuris džiaugsis paskutinis...

O, kad taip būtų...

"Naujienose buvo rašyta, kad jis (Kardelis) pasakęs, jog gyvenimas Rusijoje dabar 50 kartų blogesnis, negu buvo prie caro" ("Liaud. Balsas").

Ne, kiek žinoma, Kardelis taip nėra sakęs. Jis yra sakęs, kad tas gyvenimas nepalyginamai blogesnis ir sunkesnis darbininkui ir bendrai darbo žmogui, nes jis nuolat pusbadis, neapsiėngęs ir neturi nė mažiausios laisvės. Sovietų Sąjungos darbininkas yra tikra prasme vergas. Jis net neturi teisės ir negali ginti savo teisių — negali streikuoti. Kiekvienas streikas Sov. S-goje vadinamas maištu ar sabotažu, ir darbininkai už tai šaudomi vietoje, be teismo. Tai jau ne 50 kartų, bet nepalyginamai blogiau. O, kad tikrai 50 kartų!...

O jeigu J. Y. netiki, tegul pasiunčia ten savo šalininkų, tikrų savo šalininkų, delegaciją, kuri patikrintų, koks ten darbininkų gyvenimas.

Kad Maskva daugiau duoda industrinių gaminių (iš kur tą "LB" žino?), tai dar nieko nereiškia. Egipto piramidės ir dabar stebina lankytojus savo didingumu, bet jas gi pastatė vergai...
Ripka.

Lietuviai imonininkai!

Skelbkite "Nepriklausomoje Lietuvoje", nes per ją gausite naujų klijentų-kostiumerių, daugiausia lietuvių.

Tautiečiai lietuviai!

Palaikykite lietuvius imonininkus bei verslininkus, kurie skelbiasi "Nepriklausomoje Lietuvoje" — pirpinkite pas juos, užsisakykite pas juos, lankykite jų įstaigas.

Prieš 30 metu

1918 m. gruodžio 29 d. Lietuvos Respublikos vyriausybė, prysaky su M. Sleževičium, į tautą kreipėsi tokiu atsišaukimu:

"Lietuva — pavojui! Vokiečių kariuomenei atsitraukiant jau įsibrovė Lietuvon svetimoji Rusijos kariuomenė. Ji eina, atimdama iš mūsų gyventojų duoną, gyvulius ir mantą. Jos palydovai — badas, gaisrų pašvaisės, kraujo ir ašarų upeliai. Tad gin- kim Lietuvą! Parodykim, jog esame verti amžiais kovotos laisvės. Šiandieną Lietuvos likimas mūsų pačių rankose. Stokim drąsiai ir pirmi į kovą. Pakelkim žygį už Motiną Tėvynę už Lietuvos valstybę".

Ir visų visutėlis kraštas, nuo Brėslaujos iki Augustavo, nuo Lydos iki lietuviškojo pajūrio, sujudo lyg skruzdės po liūčių saulei švystelėjus. Į Vilnių — mūsų amžinąją sostinę — pavieniui ir būriais ėmė plaukti savanoriai. 1919 m. sausio 1 d. Gedimino kalne iškelta trispalvė vėliava. Bolševikų gaujos tačiau veržėsi vis artyn ir artyn prie Vilniaus, ir vyriausybė turėjo atsitraukti į Kauną, kur, laimint laiko, buvo numatyta pagrindiniai imtis kariuomenės organizavimo darbo. Bet ir Kaune nebuvo kada delsti. Jauna, menkai įinkluota ir pilnai neapmokinta mūsų kariuomenė vis rimtėjančio pavojaus akivaizdoje 1919 m. vasario 7 d. pirmą kartą susikovė su Sovietų Sąjungos kariuomene. Tai buvo Kėdainių apskrityje ties Taučiūnų kaimu. Pirmasis ugnies krikštas Lietuvos kariuomenės sutiko su laimėjimu, nes bolševikų pulkas buvo išblaškytas.

Tai buvo lygiai prieš trisdešimt metų ir mes, lietuviai išeiviai ir politiniai emigrantai, šandien privalome rimtai susimąstyti ir padaryti išvadas. Tądien kovoje prieš įsibrovėlius bolševikus žuvo mūsų pirmasis karžygys Povilas Lukšys. O kokiuose mūsų tėvų, brolių ir seserų kraujuose šandien plūduriuoja Lietuvos okupantai bolševikai? Šiurpūs tatau skaičiai, bet mes anų nieku būdu negalime pamiršti:

1940.6.15 — 1941.6.22 d. į Sovietų Sąjungos gilumą iš-tremta apie 40.000 lietuvių ir kalėjimuose nužudyta per 5.000 lietuvių.

1941 m. birželį kovose prieš įsibrovėlius iš Rytų žuvo apie 4.000 lietuvių partizanų.

Antrosios bolševikų okupacijos metu vien iki 1946 m. galo iš Lietuvos, NKVD įsakymu, deportuota apie 80.000 lietuvių. Tuo pat metu kovose prieš okupantus žuvo apie 30.000 lietuvių. Po 1946 metų dar tris sykius bolševikinio saugumo divizijos nusiaubė Lietuvos miestų ir kaimų gyventojus. Ir vėl gyvuliniuose užkatluose vagonuose dešimty tūkstančių tautiečių be jokio teismo sprendimo iš-vežta į Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklas.

Ar kančios taurė baigta? Anaipol, kaip visi žinome, pernai gruodžio mėnesį Lietuvą ištiko visoje mūsų tautos istorijoje baisiausias kraujo praliejimas. Tai artojų maištas prieš priverstiną grūdimą į komunistinę baudžiąvą, kuri oficialia bolševikų įprasta terminologija, kolchozais vadinama.

Aiman, žiūrėkime tiesai į akis — anapus geležinės uždangos vyksta šėtonišku kruopštumu paruoštas pagrindinis mūsų tautos kamieno išnaikinimas. Tėvynės kančia ir brolių kraujas šaukiasi mūsų veiksmo.

Prieš 30 metų fronto ugnyje sužeisti kariai savanoriai šaukė:

"Tūkstantį kartų geriau garbingai mirti, negu vieną sekundę niekšu būti".

RAŠO J. CICEŅAS

"Šviesa tomson sau kelią skina: —

— Drąsiai mes žvelgiamo naktin."

"Dievas neapleidžia smilgos, vabalų,

Nei benamio paukščio, iš-tikto audrų: —

Neapleis ir mūsų tėviškės mažos,

Nes už josios laisvę sūnūs jos kovos".

Mes prieš įsibrovėlius žūt-būt kovojančiai Tėvynei tuo tarpu akivaizdžiai pagelbėti negalim, mūsų pareigos — at-sargos karių pareigos, o visų pirma visokeriopas tautinis susiklausymas, budrumas ir pa-gelbėjimas darbu ir lėšomis šventajai Lietuvos išlaisvinimo idėjai. Amžinai atsiminkime vieno rašytojo žodžius:

"Atitolęs nuo kovos už tau-tos gyvybinius — laisvės ir

Kanados ministeris pirmininkas Louis St. Laurent

(pirmasis iš kairės) metiniame Kanados liberalų partijos susirinkime pareiškė, kad fede-raliniai Kanados parlamento rinkimai įvyks "visai netolimoje ateityje". Gerai informuo-ti šaltiniai yra tos nuomonės, kad rinkimai įvyks rudenį. Ministeris pirmininkas ta pro-ga taipgi pasakė, kad "Sovietų Sąjunga nenori ko nors pradėti". Parlamento sesijos atidarymo kalboje jis pasisakė už sumažinimą mokėsių. Į kairę nuo min. pirm. — min. R. H. Winters ir užs. reik. min. B. Pearson.

"Mes visi esame lygūs, ir visų pareiga vaduoti Tėvy-nę".

"Mūsų pasiryžimas ir valia nugalės priešo klastą ir dur-tuvus".

Būtų galima ir daugiau pa-cituoti tokių pareiškimų, bet išteks, iš visų jų plaukia viena bendra išmintis, kurią dr. V. Kudirka šitaip išreiškia:

"Kas stengiasi sutremti mū-sų dorą idėją, sumindžioti gi-liausius jausmus, negalime žvelgti į tokį prieteliškumą akimis."

Kitoje vietoje mūsų Tautos Himno autorius pabrėžė:

"Pažeidimo mano sąžinės, nors ir labiausiai norėčiau, už-miršti negaliu — jo žymis liks širdyje iki mirties, o po mir-ties nusinešiu jį į kapą ir pa-vesiu žemei — tegul ji (Tėvy-nės priešui) atlygins už skriaud-imą..."

Minėdami pirmąjį mūsų ka-rį, kritusį kovoje prieš komu-nizmą, pagarbiai nukilkime mintimi ir pas jo pasekėjus— šių dienų Lietuvos Partizanus, kurie raudonojo fašizmo tva-no apsupti gina Lietuvos gar-bę ir laisvę.

Mus pasiekusiose Partizanų kovos giesmėse su dideliu ryž-tu ir pasitikėjimu skelbiama sau ir priešui žinoti:

nepriklausomybės — reikalus, savaime atitolsta nuo per tūks-tančius metų sukurto tautinės civilizacijos ir virsta savo rū-šies barbaru. Tai yra žygis prieš savo paties prigimtį, atentatas prieš kultūrą."

Mūsų tėvai, broliai ir gimi-nės rieš 30 metų išgirdo ir su-prato vyriausybės mobilizaci-niame atsišaukime išreikštą teisybę:

"Lietuvos Nepriklausomybė neša visiems laisvę, tad ginki-me Nepriklausomos Lietuvos valstybę. Vienybėje, kaip bro-liai pasidavę kiti kitam ran-kas, eikime drąsiai į kovą, visi kaip vienas stokim už Tėvy-nę..."

Jie komunizmo pavojų lais-vei ir demokratijai suprato jau tada, kai dar komunizmas, lyg šlykštus šliužas, vos ritosi iš savo pero. Tai ar galime mes tylėti ir nesigriebti visokerio-pos kovos, kai komunizmas, Maskvos satrapų vairuojamas, ne tik pavergė mūsų mielą Lietuvą, bet nuo 1939 m. ru-dens Rytų ir Vidurio Europoje pajungė NKVD baudžiavon 120 milijonų žmonių.

Pirmiesiems kovotojams už Lietuvos Respublikos laisvę šūkiu buvo Vytenio išpažini-mas: "Jei, priešą sutikus, su-drebėtų mano ranka, kuri lai-ko mano kardą, aš ją tuojau nukirsčiau kaip jau neberaika-lingą kovoję sąnarį." Ak, kam gi bus tikęs mūsų protas ir širdis, jei kenčiančios ir kovo-jančios Tėvynės akivaizdoje visi kaip vienas neįsijungime į kovą už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę?

J. Cicėnas.

KAS SKAITO

"NEPR. LIETUVĄ" —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Iš okupuotos tėvynės

PASAKOJA KARO BE-LAISVIS

Teko sutikti vokiečių karo belaisvį H. W., ilgesnį laiką dirbusį Lietuvoje ir ką tik at-leistą iš bolševikinės nelais-vės.

Iš Kauno jie išvykę lapkri-čio pradžioje ir buvę vežami per Vilnių, Baranovičius, Frankfurtą - Oder.

1946 m. apie pusmetį jis gy-venęs Kaune, belaisvių bara-kuose prie Petrašiūnų plento. Vokiečių belaisviai Kaune dir-ba prie atstatymo darbų. Pa-staruoju metu jis dirbęs neto-li Prienų prie didelės radio stoties statybos. Rankiodamas maistą pažinęs daug ūkininkų. Mažesnieji tebesilaukia, nors la-bai spaudžiami mokesčiais ir pyliavomis. Spaudimas dėtis į kolchozus didėjas. Stambes-nieji ūkiai suvalstybinti. Žmo-

na ir dviem vaikais ir Pajie-vonių miestelio gyventojas Albinas Rutkauskas su žmona ir dviem mažametėmis mer-gaitėmis. Pargabenti į Lietu-vą šie visi lietuviai buvo komunistų išžudyti, o jų namai sudeginti. Jakiškių km. Alek-sa Stasys sušaudytas, buv. valsčiaus raštininkas Bieliaus-kas nužudytas, kunigas De-gutis iš Virbalio, kun. Zdana-vičius, kun. Drazdys nužudy-ti; Kunigiškių km. ūkininkas Jonas Micuta užmuštas už tai, kad pavėžino partizanus. Kre-tingos apsk., Vėžaičių kaimo gyventojai Antanas Ambro-zaitis, Antanas Bieliauskas ir dar keletas kitų ištremti į Si-birą, o jų žmonos prievarta ap-vedintos su rusais.

PASIPRIEŠINIMAS

Lietuvos partizanai nelieka okupantams skolingi. Buvusio stambaus žemės nuomininko Vinco Kubiliaus dukte Euge-nija pasidavė raudoniesiems budeliams ir dirbo jiems. Ją lietuviai partizanai išpėjo liau-tis, bet ji nepaklausė, užtat vie-ną naktį partizanai užklupo ją Pajievonio valsč. raštinė-jė, surišo ir namą padegė. Tais pat metais partizanai sudegino inkavedistų ir milicininkų liz-dą, buvusį Lazausko namuose Pajievonio m., o Kretingos ap. partizanai, užėmę Vėžaičius, Ežaičius, Mikoliškius ir Gargž-dus, nugalabino visus komunis-tus. Partizanai taip pat užpuo-lė Šilutės mieste esantį bolše-vikų ginklų sandėlį, paėmė daugybę ginklų ir amunicijos. Pajievonio val., Ančlaukio km. Akucevičiaus kluone rusai bu-vo įtaisę ginklų sandėlį. Tą sandėlį partizanai padegė. (m)

MATĖS SAVO AKIMIS

Jūs bendradarbiui teko re-ta proga sutikti vienoje Vaka-rų Europos valstybėje asmenį, kuris nelabai seniai įvairiau-siais keliais ir sunkiai įsivaiz-duojamais būdais ištrūko iš bolševikinės vergijos — mū-sų gimtojo krašto ir laimingai pasiekė Vakarų.

— Ar teko matyti viešų eg-zekucijų ar kitų masinių žu-dynių? — paklausiau jį.

— Viešų egzekucijų bei ma-sinių žudynių nemačiau ir nė-girdėjau, kad jos žmonių aky-se būtų vykdomos, bet po pa-našių egzekucijų įvykdymo, pats savo akimis daugelyje vietų mačiau nukankintus, iš-šokusiomis akimis, išlaužyto-mis rankomis, ištaškytais sme-genimis ir išleistomis žarnomis pusnuogius mūsų jaunų vyrų lavonus miestelių aikštėse ar milicijų kiemuose. Tie išnie-kinti ir žiauriai nukankinti la-vonai gulėdavo keletą dienų tose aikštėse, kol vėliau arti-mieji juos palaidodavo, žino-ma, slapta. Vykdam šiuos ne-kaltų žmonių kankinimus, bolševikai panaudodavo žiau-riausius savo teroro metodus, kurie neprilygsta jokiai norma-lių žmonių vaizduotei ir kur žmogaus sugybulėjimas yra pasiekęs aukščiausią laipsnį.

Red. pastaba. "NL" red. jau susisieks su savo kores-pondentu Berlyne ir tikisi gauti tiesioginių žinių iš Lie-tuvos. Jos bus GG "NL" Skaitytojams patiekiamos.

Tautieti, ar jau turi „NL“ sera?

Tik bendromis jėgomis pastatysime didelį spausdinto žo-džio rūmą Kanadoje. Geriausias kelias į jį — per "NL" šėrus-akcijas, kurios platinamos per kiekvieną Kanados Lietuvių Tarybos skyrių arba persiunčiamos tiesiogiai, pri-siuntus pinigų adresu:

INDEPENDENT LITHUANIA

3 Fourth Ave.,
VILLE LASALLE, MONTREAL, QUE.

Vienas šėras kainuoja \$10.00.

Jeigu pinigų už šėrus jau įmokėjai ir dar, negavęs šėrų, pakeitei savo adresą — būk malonus apie tai pranešti, nes pradedamas šėrų išsiuntinėjimas

"NL" bendrovė.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Kas daryti su brangintiniais palikimais?

RAŠO DR. K. GRINIUS

1947 m. sausio 24 d. atvažiavęs į JAV ir kuriam laikui apsibuvęs pas savo brolių Joną Grinių (3120 Richmond St., Phila Pa), sužinojau vieną liūdną istoriją apie plačiai žinomą visuomenės darbuotoją kun. A. Miluko palikimą.

Jam mirus, pasiliko gana didelis knygų, rankraščių, laiškų ir kitokių vertybių rašinių rinkinys. Anot mano brolio Jono, visas tas archyvas netilpo dvejetė vežimį. Kur dėt? Kreiptasi į velionio artimesnius žmones. Nepriėmė. Norėta nusiųsti į Kauno Vytauto Didžiojo Universiteto Biblioteką, bet karas tam sumanymui pastojė kelią. Galų gale visas tas kultūrinis turtas bene buvo sukrantamas pas velionies seserį, bet ir ta numirė, o jos butas teko visai svetimiems žmonėms. Šie visą tą popierių galybę, tur būt, pardavė makulatūrininkams, o gal, išmetė. Jei taip yra, tai labai verti Lietuvių tautos istorijai dokumentai ir paudiniai žuvo.

Panaši istorija atsitiko ar šitinka ir su Jurgio Baltrušaičio Oskaro Milašiaus archyvais. Tur būt, panašus likimas laukia ir labai vertingą 1948 metais mirusio dr. Jurgio Šaulio archyvą, kurį žada išparduoti jo likusi žmona, nes jai pinigų reikia. Girdėt, ji taip tariasi su Philadelphiaus Pa. universiteto biblioteka. Tai dar bent neblogiausia išeitis. Bet brangus rinkinys gali būti ir išparceliuotas.

Jau ir J. Šliūpas, būdamas Amerikoje, buvo bandęs tokioms brangenybėms sukurti saugią prieglaudą. Nepavyko. Gal mūsų stambiosios draugijos, susivienijimai, vienuolynai galėtų tuo reikalu imtis rūpintis?

Red. prierasas: Prof. Vac. Biržiška 4-me "NL" n-ry iškelė mintį steigti Kanados Lietuvių Biblioteką. Jeigu ji būtų kuriama, ji galėtų rinkti ir šios rūšies tautos brangenybes.

GILINASI Į GYVYBĖS PASLAPTĮ

Kalifornijos Universiteto mokslininkams pavyko žymiai įsigilinti į gyvybės procesą. Doktorai Greenberg, Winnick, Friedberg ir Schulman rado būdą stebėti gilų augimo procesą. Jie sako, kad tas procesas labai primenąs proteino (baltymo) sintezės procesą. Augimo metu vyksta iškart keli procesai, kurių vienas iššaukia kitą. Mokslininkai teigia, kad netolimoj ateity augimo procesas pavyks tiksliai iširti.

Frankfurto universiteto rektorius dr. Steinigeris griežtai pasisakė prieš valstybės kišimąsi į mokslo reikalus ir jų varžymą, nes mokslo tikslas — tiesa, kurios valdžia negali nustatyti. Todėl universitetui turi būti nevaržomi, o mokslas — laisvas.

Kanados Lietuvių Centro Tarybos Meno sekcijos vaidintojai sausio 23 dieną Montrealy pastatė S. Čiurlionienės "Aušros sūnus". Iš kairės į dešinę: M. Arlauskaitė — suflerė, A. Stravinskaitė — Agutė, J. Vasiliauskas — kareivis, J. Sabalyš — kareivis, E. Barauskienė — Rūsteikienė, A. Kudirka — kražietis Šatkus, M. Paužėnaitė — knygnešė Barbora, H. Adomonis — žandaras Štolcas, St. Barauskas — Rūsteika (režisierius), J. Vaitkutis — išdavikas, J. Šaltenis — vachmistras, J. Gudas — Pranas, O. Griškelytė — dekoratorė, R. Simoniūškis — scenatorius.

KLCT meno sekcijai reikėtų susiorganizuoti

Šeštadienį Montrealyo Vytauto klube įvykęs "Jono būtinioje tarnyboje" vaidinimas išryškino kaikiuriuos savumus, kurie verčia pasisakyti apie Meno sekcijos egzistavimą ir darbus iš esmės.

Norint, kad vaidintojų kolektyvas gyvuotų, veikėtų ir sudarytų sau gerą vardą, jam reikia rimtai susiorganizuoti. Pasiryžėliams, kuriems už tai priklauso didžiausia pagarba, visų pirma reikia kolektyvą gerai sukomplektuoti, sujungti ir sudrausminti. Nesigilinant, kokių būdu reikia sudaryti Meno sekcijos vadovybę, reikia aiškiai žinoti, kad ta vadovybė turi būti ir kad jai reikia paklusti ir laikytis jos nurodymų. Vadovybė gali būti vienam asmeniui pavesta, gali būti ir kolektyvinė, bet tuo atveju pirmininkas visus turi apjungti.

Kolektyvas gali turėti daug uždavinių, bet svarbiausias jų — tinkamai paruošti veikalus — surepetuoti, apipavidalinti ir tt. Tikslai gerai paruošti veikalai galėtų būti rodomi publiškai.

Laikantis darbo pasiskirstymo principo, gera būtų, kad Meno sekcija turėtų repertuaro komisiją, kuri parinktų vaidinimui tinkamus veikalus. Jie, žinoma, gali būti visų dramaturgijos šakų — drama, komedija, pjesė, skoningas farsas ir tt, bet tikslai vertingi ir prasmingi.

Šita linkme ir reikia palinkėti KLCT Meno sekcijai sekmes. Entuziazmo tikrai nestinga, pasiaukojimo tam tikslui daug ir gabumų netrūksta, — teišėnie tai į gerą menišką lygį, kuris lietuviškajai bendruomenei atneš didelės naudos. (jk).

Tolimai mergaitei

J. Nevardauskas

Žinau, kad niekas negyvena, Lyg tartum saulė, amžinai, širdy kol meilė dar rusena, Didesnį džiaugsmą ar žinai? Pavasaris ne vieną kartą Puikiais baltais žiedais žydės. Už vieną tavo žodį tartą Tave lig vartų palydės. Diena kaip pasaką gražiausią širdis slėps ilgesį kažko. Ir skini žiedą tu balčiausią, Kad nenusikintų jo ruduo. Gal vieną sykį pagalvosi Su džiaugsmu grįždama

linksma,

Ir prie darželio ten sustosi, Bet jau žieduos mirgės šalna...

KULTŪROS KRONIKA

— Gydytojas Juozas Žemgulis, bolševikų nužudytojo Panevėžyje dr. Žemgilio sūnus, Bonos universitete gavo medicinos daktaro laipsnį, kaip chirurgas.

— Argentinos Tukumano universitete Pietų Amerikos botanikų kongrese paskaitą skaitė ir lietuvis agr. A. Kravickas.

— Dail. M. Dobužinskis "Novoje Ruskoje Slovo" laikraštyje rašo, kad neseniai miręs garsus Maskvos Dailės teatro artistas V. Kačalovas esąs lietuvių kilmės.

— Brazilijoje, S. Paulo Municipaliniam teatre turėjo koncertą lietuvaite Marija Kareska, kurią Brazilijos spauda aukštai įvertino kaip puikią brazilų liaudies dainų interpretatorę. Koncerte jai buvo sukeltos ovacijos, o teatras su ja sudarė sutartį. M. Kareska įvertinama kaip naujai pasirodantis talentas.

ATSIŪSTA PAMINETI

Stepas Zobarskas, GANYKLŲ VAIKAI. Antroji papildyta ir pataisyta laida. Graži knygelė vaikams. Išleido "Patria".

P. Orintaitė. MARTI IŠ MIESTO. Novelių rinkinys. Dail. P. Osmolskio aplankas. Išleido "Patria".

"Bendras Darbas". Liet. tremt. amatininkų ir darbininkų prof. sągos informacinis leidinys. Augsburg, Germany.

Tikrasis grįžimas

Pranas Kozulis

Matau didžiulę laiko upę, srovenančią tolyn be atvangos — jos krantuose pailę paukščiai tupia

sugrįžę iš nežmoniškai ilgios kelionės. trukusios jų visą amžių. Sugrįžta jie be grožio ir jėgos

ir pusgyviai į krantą nusileidžia.

Aš nežinau ar jie beatsiga — tikslai žinau: jie niekad nebeklaidžios,

nes jų kelionė baigės ir daugiau nenusigąs šiaurais tamsybės veido, nei mirtimi grąšinančio žmogaus.

DUONA

Pr. Kozulis

O žemė ir baudžia ir teisina
Ir užpila smiltim tyrom.

K. Bradūnas.

Tai buvo audringas ir pilnas nerimo ruduo.

Mes prieš savo norą ir valią buvom stumdami pajūriu ir pagal kiekvieno kvailio užgaidas turėjome knaisioti žemę, it kurmiai.

Tąsyk tarp Lielupės ir jūros kasėme prieštankinius griovius. Nuo aušros lig sutemos kasėme vandeninę smėlį iš kurio dažnai išgriebdavom po gabalą drumzliną gintaro. Smėlis slinko iš krantų ir mes taškėmės po skystą košę, kaip maži vaikai. Kojos kiauurai permirkdavo ir nugara sulinkdavo prie kastuvo, lyg nuo sunkios naštos. Nuo ryto iki vakaro aš mačiau tik žemę ir kastuvą, o jeigu kartais pakeldavau galvą į dangų, išgirdavau sargų šauksmą, lyg griauštinį.

Mūsų tarpe buvo senas pulkininkas. Jis kartą man tarė: — Žinoma, tai yra baurus vargas ir neteisybė, bet kiekviena neteisybė teikia žmogui atkaklios stiprybės.

Ir tikrai — dar niekad nebuvau pajutęs tokio nesutramdomo noro gyventi, kaip tąsyk, kada labai maža bebuvo vilties išlikti gyviems.

Žemė, žemė, smiltys ir amžinas alkis buvo mūsų dienų viešpatai.

Vieną rytmetį keli iš mūsų buvom nusiųsti į kitą pusę

pelkės miegantį mišką kirsti berželių.

Rodos, pirmą kartą gyvenime atsikvėpiau ir išvydau rudens rytmetį. Giria buvo pageltusi, o ant plevų spindėjo šalna.

Pro tą mišką neseniai buvo praužusi mūsų ugnis. Apkasai granatų duobės ir nulaužytos medžių viršūnės dvelkė žmogaus tamsybe. Iš vieno gilaus apkasos kyšojo aukštelininko kareivio keliai. Žemės pilkumo kelnės buvo kiauuros ir ant nuogos mėsos laipiojo juodos musės. Prasiskverbę pro ryto ūkanas spinduliai dar aiškiau nušvietė žemės šurpą.

Po mūsų kojomis čėžėjo šlapie lapai, o auksiniai Latvijos berželiai, gailiai braškėdami, virto vienas po kito į begalinę ryto tylumą.

Mums buvo gera, nes mes buvome miške ir mūsų niekas nematė.

Kitą dieną mes vėl vieni kirtom girioj berželius. Paskui sukūrėm laužą ir susėdė džiovinom permirkusias kojas. Saulė artėjo į vidurdienį. Buvo ramu. Tolumoje nutilo patrankų griaudimas. Rodos į mano kraują sunkėsi visa rudens giedros ramybė ir tyluma.

Staiga iš palaukės atplaukė švelnus, vaikiškas balselis:

— Skaistas ruozas darza nuovyta...*)

Snaudulys dingo. Mūsų akys išsiplėtė. Atrodė — angelas eina lankyti mūsų skurdą. Sulysusiais, barzdotaus veidais prabėgo šypsena. Nejučiomis senasis mūsų pulkininkas ėmė pypke kaukšėti į dainelės taktą savo kiauuro bato padan. "Man reikia ją pamatyti. Būtinai, būtinai turiu aš ją dabar pamatyti", kilo mano galvoj tokia nenuvaldoma mintis, ir ji mane pavergė, lyg didelė, viliojanti pagunda.

— Einu atnešti bulvių, — tariau pakildamas nuo laužo.

Visi sužiūro į mane, lyg pirmą kartą išvydę. Man buvo net neįtikėtina, kad sudrumsčiau jų svajonę ir vėl grąžinau į šią išdraskytą girią. Tykia, lyg nusikaltęs, nukiūtinau į pamiškę. Pamažu artėjau į tą nuostabią dainininkę. Pro šakas pamačiau šviesiaplaukę mergytę, kuri tupėjo ant kupstelių ir laikė, virve už ragų priristą, karvę. O daina, man sušlamėjus, nutilo. Ji stryktelėjo nuo kupstelių ir išplėstom akim žiūrėjo į mane, nerangiai lendantį iš krūmų.

— Dainuok, dainuok, mergaite. Aš nesu baurus žmogus — aš tik alkanas.

Ji dar daugiau išplėtė už dangų žydresnes akis.

— Vai tu neesi vacietis?*)

*) Gražios rožės darže nuvyto...

**) Ar tu nesi vokietis?

— Ne aš ne vacietis. Aš — geras žmogus.

Bet ji vis dar neramiai sekė mane akimis, kol pradėjau rauti bulvienojus. Išdrąsinusi atėjo pas mane ir ėmė krauti bulves į mano nudrėskusius skvernus.

Grįžęs prie laužo radau draugus snaudžiančius, lyg apaštalus. Praskleidęs laužą, sumėčiau bulves į pelenus ir pats pasidaviau saldžiam nuovargiui.

Mergaitės dainelė vėl sukskardeno, vėl nutilo ir... Nusnūdęs išvydau ją prie laužo. Ji ėmė porą bulvių ir ugnį ir žiūrėjo, kaip aš raivausi keldamas savo ilgą ranką į dangų.

Išrinkau kišenėje patį didįjį gintarą ir įdėjau į jos mažą rankytę.

— Padainuok, mergaite, — sakau.

Ji didžiai susidomėjusi, žiūrėjo į mane. Tose vaiko akyse spindėjo grynas šiaurės dangus. Tos akys tokios matytos, lietuviškos — jos man priminė ramų gyvenimą ir tyliai banguojančius tėviškes laukus. Bet ji nesuprato.

Draugai irgi ėmė busti iš malonaus snaudulio ir labai nedailiai raivytis.

— Jeigu nedainuoji, tai atnešk maizes!*)

— Aha, maizes, mergaite, maizes, — sujudo man pritardami pabudę draugai.

Dabar mergaitė suprato ir apsisukusi, lengvai, it paukš-

**) Duonos.

čiukas, nustriksėjo tankumynan.

— Matai, ir atneš ko gera duonos, — tarė vienas draugas.

— Taigi, atneš ko gera duonos, — atsiliepė antras

— Duonds... — sumykė pro miegus senukas pulkininkas ir garsiai sučeptėjo.

Visų mūsų sąmonė buvo taip sujaukta, kad jau mes niekados giliai neprotaudavom. Gyvenome tik vaizdais. Net ir svajonėse buvo tik kadaiše matyti paveikslai, pripuolamai atklystantieji į dabartinę minties tuštumą, be jokios idėjos ir jungties. Prieš valandėlę mūsų sąmonėse viešpatavo mergaitės paveikslas. Ir į ją galėjom žiūrėti snauddami iki sutemos. Dabar vis turėjome savo mintyse duoną. Ir tos duonos skonis skverbėsi per visą kūną — visais pojūčiais jautėm tik duoną.

Praslinkus, galbūt, gerai valandai sudrebino mus ir visą apylinkę griausmingas trenksmas. Beržyno viršūnės pranyko dūmuose.

Mes sukilome lėtai, it šešėliai ir slinkom į paraku užrūkusių krūmus.

Aikštėje, pageltusioje žolėje, tysojo partrenkta aukštelininka šviesiaplaukė mergaitė. Kojos buvo sumaišytos su žeme, o vietoj krūtinės dar kilnojosi kruvinų skudurų masė. Vėsiam ore garavo šiltas kraujas. O šalia mergaitės gulėjo sveikas duonos kepalėlis.

LIETUVIAI KANADOJE

Minesime nepriklausomybės paskelbimo sukaktuves

NORANDA IŠKILMINGAI MINĖS VASARIO 16

Noranda, Que. Gruodžio 26 d. įvyko naujai atvykusių šeimų sutikimo ir susipažinimo pobūvis, kuriame dalyvavo dauguma Norandos lietuvių. Šeimos atsilankė su vaikais, kuriems buvo papuošta eglutė ir paruoštos dovanėlės. Po būvinių atsilankė ir keletas kasyklos aukštesnių pareigūnų. Visą lietuvių koloniją pasveikino Norandos KLT skyriaus pirmininkas L. Garbačiauskas. Po to dainuojant ir šnekučiuojant prabėgo kelios jaukios valandos. Šiuo susipažinimo pobūviu visi liko patenkinti ir rengėjams priklauso užtarnauta padėka.

Kiekvieną mėnesį įvyksta KLT skyriaus susirinkimai. Sausio 16 d. įvyko eilinis susirinkimas, kuriame buvo aptarta eilė reikalų. Paskirtas vienas asmuo rūpintis šerų platinimu. "Nep. Lietuvos" platinimo vėjus eina visu smarkumu ir iki vėjau spabaigos neliks nė vieno lietuvių, kuris neprenumeruotų "NL". Kiti netik sau prenumeruoja, bet ir savo pažįstamiems bei pažįstamoms. Reikia pasidžiaugti, kad naujai atvykusieji prieš pačias Kalėdas irgi visi užsisakė. Kaikurie, gavę pirmąją alga, po 6-7 dolerių paskyrė laikraščio prenumeratai, atidedami kitus reikalus tolimesniam laikui.

Plačiau buvo aptartas Nepriklausomybės šventės paminėjimas. Pats minėjimas — koncertas bus ruošiamas vasario 27 d. 19 val. Remembrance Hall Noranda. Programai išpildyti pakviesti žinomi solistai. Op. sol. E. Kardelienė jau sutiko atvykti. Taip pat intensyviai ruošiasi Norandos vyrų choras, kuriam sutiko vadovauti Vyt. Dargis. Tautinių šokių grupę, vedama ponios Breichmanienės, repetuoja šokius ir reiktikėti sėkmingai pasirodys. Į koncertą taip pat atvyksta Val d'Or skyriaus vyrų choras ir tautinių šokių grupė. Tad

Mumis rupinasi

Guelph, Ont. Gražiam Guelph mieste (25.000 gyv.) gyvena 17 nesniai atvykusių tautiečių; jų tarpe 11 lietuvių. Čiu ir 6 lietuviai, daugumoje atliekantieji savo darbo sutartis.

Nuoširdūs ir malonūs Guelph gyventojai atvykusiais rūpinasi kaip bėmamydami. Daugelis kviečia pas save į namus, vaišina.

— Sudaryti anglų kalbos kursai, kuriuos dukart savaitėje daugelis lietuvių lanko.

— Praeitų metų gruodžio mėn. pradžioje Guelph visuomenės iniciatyva sudarytos DP reikalams komitetas. Jo tikslas ne tik padėti kurtis atvykusiems, bet yra užsimojęs išvystyti platesnę imigraciją į Kanadą ir atgabenti likusias gimines ir pažįstamus iš Europos. Į šį komitetą, kaip DP atstovai pakviesti J. Valaitis ir dr. Valaitienė. Šitas komitetas numato verbuoti narius, apdėti juos mokesčiais ir tuo sudaryti fondą padengti atvykusiems kelionės išlaidas. Komiteto širdis ir iniciatorius kanadietis Guelph miesto Veterinarijos Akademijos prof. dr. Schofield, labai energingas, tikras idealistas, kurio asmenyje atvykusieji turi geriausį užtarę. Jo pastangomis daugelis jau yra atvykę į Kanadą.

— Šių metų pradžioje Guelph miesto kanadiečių ini-

turėsime progos pasigėrėti jungtiniu dviejų skyrių choru. Skyriaus valdyba maloniai kviečia visus plačios apylinkės lietuvius atvykti į Nepriklausomybės šventės minėjimą — koncertą, atsigavinti lietuviškos dainos garsais ir kartu jaukioj lietuviškoj atmosferoj paminėti šią mums reikšmingą šventę. Jul. S.

VISUS PRAŠO DALYVAUTI ŠVENTEJE

Hamilton, Ont. Vasario 16 d. minėjimas Hamiltone įvyks vasario 20 d. 7 val. vakaro, Lenkų Karo Veteranų salėje, Barton St. Minėjimo programa: bus paskaita, vyrų choras, kvartetas, mįslės choras, solo dainos, tautiniai šokiai ir kit. KLT skyrius Hamiltone nori, kad neliktų nė vieno lietuvių, gyvenančio Hamiltono mieste ir jo apylinkėje, kuris nedalyvautų Vasario 16 d. minėjime. Įėjimas neapmokamas.

KLT Hamiltono skyriaus Valdyba.

ŪKININKŲ KLUBAS ŠVĖS VASARIO 16 D.

Tillsonburgo, Ont. lietuvių ūkininkų klubas kviečia visus lietuvius iš artimų ir tolimų apylinkių švęsti didžiąją Lietuvos Nepriklausomybės šventę — Vasario 16 d. Šventės pradžia 8 val. vak. Delhi, Ont., Lenkų salėje. Po kalbų ir programos bus bufetas, užkandžiai ir šokiai.

MINĖSIME 16-TĄJĄ VASARIO

St. Catharines, Ont. Kad ir sunkios čia sąlygos išvystyti lietuvių tautinio judėjimo lygį, palygnus su kitais skyriais, bet valdyba deda visas pastangas ir tikisi, kad laikui bėgant pavyks pašalinti tas visas kliūtis, kurios neleidžia skyriui subręsti į tvirtą organizaciją.

Artinantis Vasario 16-tąjį, valdyba deda visas pastangas, tą didžią istorinę dieną atžymėti bent kukliu paminėjimu. Paminėjimas numatytas surengti vasario 19 d.

Vacius Venckus.

geri kanadiečiai

ciatyva sudaryta dar viena draugija "Guelph Council of Friendship", kultūrinio pobūdžio, kurios tikslas — pagelbėti atvykusiems anglų kalbos, geografijos, istorijos bei pilietybės reikalais; daryti susirinkimus tarpusavio susipažinimui ir paskirai kviešti į namus. Sausio 21 d. ta draugija, bendradarbiaudama su anksčiau sudarytu komitetu, sudarė susipažinimo vakarą — susirinkimą. Buvo ir lietuviai. Vakaras praėjo labai jaukiai. Pradžioje buvo rodoma kultūrinė filma, po to jugoslavų ir atskirai lietuvių chorai sudainavo keletą liaudies dainų.

Po choro sveikinimo trumpas kalbas pasakė jugoslavų ir lietuvių atstovai (liet. J. Valaitis).

Toliau buvo parodyta ekrane keletas Lietuvos gamtos ir miestų vaizdų.

Po to kalbėjo keletas kanadiečių svečių, linkėdami atvykusiems geriausios sėkmės, taip pat iškeldami sveikų minčių dėl darbo sąlygų ir atlyginimo, perspėjant atvykusių neskriausti, bet kad jie būtų apmokami taip pat, kaip ir kiti kanadiečiai.

Po keletos dienu vietos spaudoje "The Guelph Mercury" buvo įdėtas gan ilgas aprašymas susirinkimo konstatuojas, kad tai pirmas įvykis Guelph istorijoje.

Bs. Bs.

MES KASAME ANGLIS

Bellevue, Alta. Radęs "NL" prašymą parašyti apie save ir apie darbo sąlygas, rašau iš vieno Kanados užkampio, beveik niekam nežinomo.

Aš čionai gyvenau jau 20 metų su šeima ir dirbu anglų kasykloje. Aplink mažai kitokių darbų ir yra. Mūsų apylinkėje yra penkios skirtingos anglų kasyklos. Apylinkė vadinasi Crows Nest Pass, pietinėje Albertos dalyje. Kasyklose dirbame 8 valandas per dieną ir penkias dienas per savaitę. Mažiausias mokestis viršuje dirbantiems — dešimt dolerių už aštuonias valandas.

Darbai gauti reikia įmokėti \$50 dėl įstojimo į uniiją, nes čia kiekvienas, kuris dirba, turi priklausyti uniijai, kitaip negalima gauti darbo.

Aš nepatariu darbo važiuoti ieškoti, nes yra trūkumas butų ir dabar baigiasi darbo sutartys, tai gali būti streikas, dėl algų ir kitų pagerinimų.

Lietuvių čia mažas skaičius ir ne visi į vieną pusę traukia, jų tarpe ir keletas jau dipukų.

Visi lietuviai gražiai gyvena, turi nuosavus namus, kai kurie turi ir automobilius.

Jeigu kas nors norėtų daugiau žinoti apie kasyklas, tai

TEL. VI.6373

Rodney gal'tų kurtis ūkininkai

Rodney, Ont. Čia plačioje apylinkėje yra kelios dešimtys iš seniau gyvenusių ūkininkų, kurie vėrčiasi tabako auginimu. Vien tik Queen Str. yra devyni lietuviai ūkininkai. Vieniems sekasi geriau, kitiems ne taip gerai, — tai priklauso nuo individualės iniciatyvos ir asmeniškios laimės, — tačiau skurstančių nėra. Taip pat čia yra DP, ar tai bičiulių iškviestų, ar atliekančių darbo sutartis. Dar pernai čia buvo įsteigtas KLT skyrius, tačiau jis didesnės veiklos neparodė, nes DP lietuviai yra plačiai išsišklaidę, retai turi progos suėiti, o vietiniai lietuviai prie skyriaus neprisideda.

Vasaros metu čia prie tabako auginimo pareikalauja daug darbo jėgos, bet tas darbas sezoninis. Jį atlikus nėra kas veikti, todėl darbininkai ir traukia į miestus laimės ieškoti. Tiesa, miestelyje yra vaisių taros fabrikėlis, bet ten dirba daugumoje tik moterys

gali man parašyti, o aš, kiek galėsiu, atsakysiu.

Mano asrašas: Mr. Frank Petravičius, P. O. Bellevue, Alberta.

6668 DeLorimier Ave.
Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliūnas

GENERAL INSURANCE VISOKIAUSIA APDRAUDA

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse
Pildau valdiškas blankas, darau raštų ir dokumentų vertimus ir t.t.

Valandos: Pirm. ir ketvirt. vakarais nuo 7.00 iki 10.00 ir pagal susitarimą.

Maistas i Europa per VIENA SAVAITĖ SAFE

SAVE A FRIEND IN EUROPE, Inc.

Montrealo skyrius — 1410 Stanley Street, Montreal, P.Q., Canada. — Tel. BE 4506.

Kaip veikia SAFE? Už kiekvienus \$10.05 kuriuos prisiųsite, SAFE pasiųs jums vieną Skulbos Orderį. Jame jus įrašysite siuntinio gavėjo vardą ir adresą ir pasiųsite oro paštu į Europą. Gavėją jis pasieks per vieną savaitę ar greičiau. Orderio gavėjas kreipsis į vieną iš Paskirstymo Centrų Vokietijoje, kurie surašyti antroje orderio pusėje, ir jam tuojau pat bus išduotas SAFE pakietas. Jeigu gavėjas pats negali nuvykti į Paskirstymo Centrą, jis gali įgalioti kitą, padėdamas savo parašą antroje orderio pusėje. Be visiems gerai žinomo standartinio siuntinio 21 sv. už \$10.05, mes turime sandėliuose Vokietijoje ir Austrijoje siuntinius po

- 1) 11 sv. rafinuoto cukraus už.....\$ 2.45
- 2) 16½ sv. grynų taukų už.....\$11.40

Užsakydami visada nurodykite zoną

SAFE maisto siuntiniai jau ten vietoje ir laukia jūsų užsakymų! Apie šimtą Paskirstymo Centrų Vokietijoje! Rašykite sekantį užsakymą (angliškai arba vokiškai):

SAFE, Inc., 1410 Stanley St., Room 920, Montreal, Q., Canada—Phone: BE 4506.

Enclosed is ☐ Money Order for Dollars (\$.....) for which please send me Speed Vouchers at \$10.05 each, subject to usual SAFE conditions.

Please print YOUR name and address

NAME

STREET AND NUMBER

CITY AND STATE

DO NOT WRITE HERE

Please check Country and Zone below:

- ☐ AUSTRIA - ALL ZONES
- GERMANY*
- ☐ BERLIN (all sectors)
- ☐ AMERICAN ZONE
- ☐ BRITISH ZONE
- ☐ FRENCH ZONE

Or print name of City and Country here

☐

akordiškai. Dirba bene dvi

metus.
Norintieji čia pastoviai įsikurti, mėgstantieji ūkio (daržininkystės) darbus, ir turį šiek tiek pinigų, čia galėtų pirkti tabako ūkį ir neblogai verstis. Geriau sektųsi turintiems savos šeimos darbininkų ar susidėjus keliems asmenims. DP.

SURASK NORS VIENĄ

naują skaitytoją, padėsi padvigubinti "NL" prenumeratorių skaičių!

TEL. KE 3881

G. G. J.

DAŽOM IR DEKORUOJAM KRAUTUVES,

restoranus, viešbučius ir namus. Darom iškabas, reklamas ir užrašus ir atliekam namų remonto darbus iš vidaus ir lauko.

Darbą imame ir už Toronto ribų.

1414 DUNDAS STREET W
TORONTO, Ont.

DĖMESIO!

Didelis mažų ir didelių TABAKO UKIU PASIRINKIMAS

Delhi-Simcoe, Ont., apylinkėse. Lengvas išsimokėjimas. Kas norite įsigyti vertingus tabako ūkius, kreipkitės ar rašykite:

I. W. KOCIUK
Real Estate Broker
James St., Delhi, Ont.
— Kalbame lietuviškai. —

Pavykęs „N. Lietuvos“ vėjus

„NL“ platinimo vėjus Val d'Or kasyklų apylinkėje yra baigtas. Vėjus buvo sėkmingas, davęs apie 50 naujų skaitytųjų. Kiti atnaujino prenumeratas. Per spaudos platinimo komisiją surinkta 78 prenumeratos. Apie 18-20 asm. laikraštį užsisakė betarptai. Atlyginimą gaunantieji už darbą ir „NL“ neprenumeruojantieji dabartiniu metu Val d'Or apylinkėje nesudaro pilnų 5%.

Linkiu „Nepriklausomai Lietuvai“ išaugti į stiprų nepartinį lietuvišką laikraštį, jungiantį visų srovių lietuvių į vieną bendrą darnią šeimą. Partiniams barniams šiame laikraštyje neturėtų būti vietos.

Juozas Zurlis,

„NL“ platinimo vėjus Val d'Or KLT skyr. kom. p-kas.

„NL“ red ir adm. nuoširdžiai taria ačiū vėjus pirm. p. Zurlui, komisijos nariams ir visiems prenumeratoriams.

GYVAI VEIKIA MOOR LAKE KLT SKYRIUS

Moor Lake, Ont. Čia gyvenantieji lietuviai daugumoje yra vedę, o jų šeimos buvo Vokietijoje, bet prieš Kalėdas daugelis jas susilaukė, o šiomis dienomis susilaukė ir likusieji. Kaikurių šeimos atvyko lėktuvais. Beveik visi savo šeimas apgyvendino už 45 myl. Pembroke.

— Pažymėtinas p. Balio ištvermingumas. Jis nuo pat atvykimo į Kanadą dienos, kas šeštadienis betriūsdamas, pasistatė namelį ir šiandien jis džiaugiasi savo nuosavybe.

— KLT Moor Lake skyrius sausio 25 d. sušaukė susirinkimą aktualiams klausimams aptarti. Svarbiausias klausimas — tai KLT statuto projektas, sukėlęs daug diskusijų. Projekto išstudijavimui išrinkta trijų asmenų komisija: V. Šimkus, A. Sutkaitis ir J. Juodzevičius.

— Pirm. V. Kazlauskas iškėlė Vasario 16-tosios klausimą. Visi nariai pritarė šią brangią dieną paminėti. Nors tą dieną dirbame, tačiau tos dienos uždarbio dalį skirti Tautos Fondui, o vakare padaryti suėjimą ir pakviesti pabaltiečių atstovus.

P. Bertulis iškėlė dar kelis sumanymus, kaip lietuvių gyvenimo, lietuvių vardo kėlimo ir pan.

Susirinkimas praėjo draugiškoje nuotaikoje.

— Visi „N. Lietuvos“ skaitytojai labai patenkinti gerėjančiu laikraščiu.

DAUG LIETUVIŲ — MAŽA VEIKLOS

Calgary, Alta. Džiugu, kad „NL“ šiandien skaitytoją lanko kas savaitę

Calgary ir apylinkėse gyvena per 200 lietuvių, kurių apie 30 — DP. Lietuvaičių dauguma dirba mieste namuose, o vyrai — farmose. Namų darbininkės gauna pa 50-70 dol. per mėn., o vyrai farmose po 50-90 dol.

Nors Calgary nemažai lietuvių, bet n. r. jokia veiklos; nėra jokio kultūrinio židinio, kuris ugdyt; lietuviškumą ir neštų kultūros jaunai lietuvių kartai.

St. Dalius.

[Mūsų mirusieji]

— Jau metinės priartėjo, kai palaidojame savo mielą ketvirtą transporto bendrąleivį bei bendradarbį, susilaukusį ziaurais likimo tarp pamičių Kanados miškų — a. a. Praną Žeknij.

Patykdėjom Jį į kapelius su liūdesiu širdyje, apmąstydami kiekvienas savo pergyventas dienas, sulygindami jas su Prano. Su jaustančiu pavasariu buvo nutarta statyti paminklą. Tačiau teko neužilgo išsiskirstyti, su laiku užsimiršo robinzoniškas gyvenimas, sudilo ir paminklo statymas.

Pravažiuojant Blind Riverio miestelį, aplankiau Prano kapą. Ilgai teko dairytis kapuose, kol suradau jį. Mažas pakilimas ir du jau sunykę vainikai, plazdanti visiškai nubalusi trispalvė ženklini lietuvių kapą. Šiaip nei kryželio, nei pagalio įsmeigto. Nyku. Argi tuose niūriuose kapuose negalėtų stovti gražiausias iš visų paminklas?

Susirūpinkime ketvirtą transporto dalyvią. Artimiausieji a. a. Prano Žeknio draugai imkitės darbo! O mes sumesim pagal išgales — kas po dolerį, kas po dešimtį. Ir vietoj nykaus kapo — testovio gražus bendradarbiui paminklas!

Alg. Kutka.

— Atsisveikinęs su savaisiais, giminėmis ir draugais, sausio 12 d. mirė a. a. Jurgis Kleiza (2319 Nellada St., Montreal), gyvenęs apie 40 m. Velionis buvo dailidė, priklausė šv. Jono, šv. Kazimiero draugijoms ir Vytauto klubui. Daug pasidarbavęs parapijos komitete. Palaidotas sausio 15 d. per lietuvių parapijos bažnyčią klebono kun. Bobino ir kun. Vilkaičio, Velionis paliko nuliūdime žmoną, kuri serga ir gulį ligoninėje, o taipgi sūnus Juozą ir Albiną ir dukteris Oną ir Magdaleną, dvi mairės ir 5 vaikėlius.

F. Dubauskas.

(Red. maloniai prašo šiam skyriui tiekti žinių iš visos Kanados).

Jūsų aukos ne vieną tremtinį jau išgelbėjo, nepamirškite ir toliau aukoti. Remkite BALF'o piniginių vėjų. Aukos siųskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand Street, Brooklyn 11, New York.

IS SKAUTU GYVENIMO

TORONTO SKAUTAI PASSTOVYKLAUJANČIUS ONTARIO VYČIŲ VADUS

Palaikant glaudų kontaktą su vyriausia skautų būstine Toronte, lietuviai skautai Vyčiai gavo pakvietimą, kaip svečiai dalyvauti Ontario skautų ir vadų suvažiavime — žiemos stovykloje, kuri įvyko Samac vietovėje, 33 myl. nuo Oshawos. Mūsų skautai kvietimą priėmė ir nors šaltą, bet gražią sausio mėn. 29 d. popietę, nugalėję 33 mylių atstumą atsikūrė Oshawa priemiestyje Samac. Skautams priklausanti vietovė sudaro keliasdeimt ha plotas, aptvertas tvora. Lietuvių dėmesį atkreipė charakteringos statybos namukai. Tai vidutinio dydžio, gan lietuvišką stilių primeną pirkios. Sienos sukrautos iš apvalių netašytų rąstų, tap ir viduje masyvūs, mažai apdailinti baldai ir kitų įrengimai. Šalia primityvaus, net netašyto Kanados granito židinio, yra elektra, vandentiekis, kasdieniškos būtinybės patogumai, o poilsio kambariuose net puikūs guminiai čiužiniai. Susidomėjusiems svečiams buvo paraiškinta, kad Oshawos skautai tur turtingą globėją. Čia pat esančių General Motor fabrikų vyriausias inžinierius R. S. MacLauchlah susižavėjęs skautais, patyręs jų idėjas, nors pats ir nebūdamas skautas, paskyrė tam reikalui ketvirtą milijoną ir to pasėkoje, gražiausioje apylinkės vietoje išdygo puikūs įrengimai: trobėsiai, vartai, tiltai per upelį, užtvanka ir kt.

Mūsų vyčiai buvo maloniai priimti jau iš ankščiau čia įsikūrusių pietinės Ontario provincijos atskirų vietovių skautų ir vadų. Liepsnojantis židinis, vienas kitas naujai pažintas dar iš Toronto, draugiški pokalbiai atnešė jaukią nuotaiką į paprastą apvalių rąstų pirkį.

Pakankamai apšilus ir per langą gėrintis sausio popiečio saulės spalvinamu slėniu, lietuviai nutarė apsižvalgyti po lauką, juo labiau, kad čia pat buvo painformuoti apie vyčius, ruošiančius sau palapines nakčiai prie upelio.

Plonas sniego sluoksnis nesudarė didesnio vargo apeiti visus namukus ir surasti krūmuose išskylančius vyčius. Vėjo slėnyje, tiesa, nebuvo, bet šaltas oras, atrodo nedarė jokios įtakos į jaunuosius gamtos draugus, kurie prie čurlenančio upelio triūsė ruošdamiesi sau pastoges.

Svečiams susipažinus su vietoje, toje pat pirkutėje pasi-

ruošus laužo programai, didžiojo pastato salėje, šalia laikomų paskaitos, stovyklaujančių žiemą, buvo demonstruojama filma.

Frasidėjus laužo programai, Toronto skautų vyriausios būstinės šefas Mitchell pristatė kanadiečiams lietuvių. Deja, aplinkybės neleido lietuviams laužo programoje pasireikšti. Programos vadovui inspiruojant, keletas lietuviškų dainų padarė savo ir svečiai bematant išsiskyrė. Nekalbant apie laikraščio korespondentus, kurių dalis, kaip paašikėjo, buvo net iš Montreal išėinančio žurnalo „Standard“, kanadiečiai skautai su malonių draugiškumu spaudė kairę, teiravosi apie mūsiškių skautavimą ir ragindami vaizintis kava bei užkandžiais, reikė viltį susitikti čia vasaros metu.

Apskritai, laužo programos metu br. kanadiečiai pasirodė turį gražių skautiškų dainų, o vienos net lietuvišką pavadinimą „daina“ turėta. Tas ir nustebino programą stebinčius svečius, kuomet vadovas paskelbė, kad dabar dainuosime „dainą“.

Laužo programai užsitęsęs, jau apie vidurnaktį, lietuviai buvo pakviesti pažiūrėti besirengiančius palapinėse gult vyčius.

Viskam užsibaigus, kanadiečiams broliams pasiūlius svečius lietuvių pavėžėti Torontan, lengvos mašinos skrodė šaltą sausio vidurnaktį, o ledinis vėjas švilpė pro šalį.

S. Maškutis.

VYČIAI PABUDO!

Sausio 30 d. lietuvių klubo patalpose įsteigtas Montrealio lietuvių skautų Vyčių būrelis. Nors į steigiamąjį susirinkimą, dėl laiko stokos, susirinko neperdidžiausias skaičius būrelis, tačiau tvirtu ryžtu, jaunyste ir kova už tėvynės laisvę degas susibūres daugiausia akad. jaunimas pasiryžęs įrodyti, darbai, kad Montrealio lietuviai skautai vyčiai žengia ir neša ugnies fakelus į taip sumaterialėjusią ir kenčiančią žmoniją.

Būdami be tėvynės, pri-glausti svetimoje žemėje, bet stiprindamiesi garbinga Lietuvos praeitimi ir jos kovotojų darbais, išsirinko sau vardą — Dr. Basanavičiaus, kuris primins visad kovą už tėvynės laisvę. Būrelio vadas skautas Vytis Vyr. Skiltn. Juozas Parojus.

MŪSŲ SPORTAS

P. Gvildys išeina į stalo tenisistų prysakį

Vietinis lietuvių sporto klubas „Vytis“ sausio 23 ir 30 d. turėjo draugiškas stalo teniso rungtynes su Toronto ukrainiečių komanda „Ukraina“. Abejas rungtynes laimėjo lietuviai 6-1 ir 7-1 skirtumais.

Jaunas stalo tenistas Pranas Gvildys Toronto ir apygardos stalo teniso turnyre už-

ėmė antrą vietą tenugalėtas finale, sunkioje kovoje, Lou Beedle (11-21, 21-12, 18-21, 21-16, 21-31).

Visi didieji Toronto dienraščiai aprašinėjo vykusį turnyrą ypatingai paminėdami šį jauną lietuvių stalo tenisistą.

Lotynų taurė

Prancūzijos, Italijos, Ispanijos ir Portugalijos futbolo sąjungų atstovai nutarė š. m. birželio mėn. Barcelonoje suruošti pirmas „Lotynų futbolo taurės“ žaidynes, kuriose dalyvautų kiekvienos tautos po vieną rinktinę.

Ledo rutulys: JAV: Toronto — Boston 4:0, New York Rangers — Chicagos Black Hawks 3:1, Švedija — Brighton Tigres (Anglija) 4:2, 5:2 ir 2:2, Čekų Sokol — Suomija 10:6 (atsigriežimo r.), Oxfordo u-tas — Insbruko EV 5:2.

Greičio čiuožimas: Buda-peštas — Praga — Viena 57:27:0, Koelnas — Muenchenas 3:0.

2450 ST. CATHERINE E. — — — MONTREAL
Viena minutė kelio nuo Lietuvių Klubu

Mike Grocery

SAV. MIKAS REINETAS TEL. CH. 0989

Alus. Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas. Geriausia vieta siuntiniams paruošti siuntimui į Europą. Vietoje supakavimas ir pašto patarnavimas be atskiro atlyginimo.

CRANK GRINDING CYLINDER BORING
J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St. FRontenac 0879
corner St. Catherine

UŽSISAKYK SAVAITRAŠTĮ

„AMERIKA“

„AMERIKA“ yra geriausias laikraštis.

„AMERIKA“ skelbia plačiausias žinias iš viso pasaulio.

„AMERIKA“ daug rašo apie Lietuvą ir kovoja už jos reikalus.

„AMERIKOJE“ rasite gražių ir naudingų pasiskaitymų.

„AMERIKA“ jus tikrai patenkins.

Siųsdami prenumeratą, neužmirškite užsakyti „AMERIKĄ“ savo bičiuliams arba tremtiniams. Tai bus geriausia atmintis ištisiems metams.

„AMERIKA“ metams kainuoja tik \$3,—

Užsienyje \$3,50

Užsakymus ir pinigus siųskite: „AMERIKA“, 417 Grand Street, Brooklyn, N.Y.

Norintiems susipažinti, „AMERIKOS“ kelis numerius siunčiame nemokamai.

TIK IS KANADOS SIUNCIAMI GERIAUSI MAISTO PRODUKTAI

PADEKIME BADAUJANCIAM TREMTINIUI

GERIAUSIAI JUMS PATARNAUS VALDŽIOJE REGISTRUOTA B-VĖ "HELP"

HELP priima maisto siuntinių užsakymus į visas Vakarų Europos valstybes, išskiriant USSR kontroliuojamas.

HELP patarnauja Kanados ir J.A. Valstijų žmonėms.

Siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laiviniškystės keliu.

HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui; kiekvienatveju persiunčia Tamstai pakvituotą orderį.

SIUSKITE LAISKA SU UZSAKYMU SIANDIEN:

(Pageidaujama, kad pavardės ir antrašai būtų parašyti aiškiai, dr. kuotom raidėm. Už klaidingai paduotus antrašus HELP neatsakys.)

HELP Reg'd P.O. Box 777 Place D'Armes,

MONTREAL 1, QUE., CANADA.

SIUNTINYS Nr. 1

Tik \$10.00

(su įpakavimu 20 svarų)

5 svarai kiaulinių TAUKŲ

2 svarai KAVOS (pupelių)

5 svarai CUKRAUS

2 svarai kenuotos MESOS

1 svaras GRIETINĖS

1 svaras RYZIŲ

1 svaras KAKAVOS.

SIUNTINYS Nr. 2

Tik \$6.00

(su įpakavimu 10 sv.)

4 sv. KIAUL. TAUKŲ

1 sv. KAVOS pupelių

1 sv. MESOS

1 sv. CUKRAUS

1 sv. KAKAVOS

SIUNTINYS Nr. 3 Tik \$6

8 sv. kiaul. TAUKŲ

SIUNTINYS Nr. 4 Tik \$7.

2 sv. ARBATOS

4 sv. KIAUL. TAUKŲ

1 sv. MESOS

3 gab. TUAL. MUILO

POVILAS UŽBALIS, lietuvis radiotechnikas

Taisau ir parduodu pagal užsakymą įvairių firmų radio aparatus. Darbas atliekamas greitai, garantuotai ir žemesnėmis kainomis.

Kreiptis darbo dienomis nuo 6 iki 9 val. vakarais adresu:

101 Marchmount Rd., Toronto, Ont., Telef. LO 6480.

Lietuviai-ės, atlankykite

Lietuviska Svetaine

633 CHURCH AVE., VERDUN, MONTREAL
TEL. TR 0141

Lietuviškam stiliuje naujai išremontuotos patalpos, geras patarnavimas, įvairūs valgiai ir gėrimai. Savininkai: M. ŠUKYS ir P. NIAURA.

2830 ALLARD ST., Tel. TRenmore 1135
Montreal 20.

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems "Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galimą pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas J. Matulaitis A. Majauskas

Jei Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

Virball Electric, Reg'd

TEL. DO. 3655

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

PADEKA

Už sluntinius KLC Tarybai dėkoja: Jul. Smilgevičienė iš Muencheno, Marija Iešmantienė iš Kaselio, Juozas Janušonis iš Hanau, Vladas Skirmuntas iš Augustdorfo, prof. Simas Sužiedėlis, šiuo metu jau Amerikoje, dėkoja už siuntinį, kurį jis perdavė Dr. P. Kaladei, Hanau, Aleksandravičienė A. iš Augsburgio, K. Račiūnas iš Fellbacho, O. Vilnonytė iš Muencheno, prof. Viktoras Biržiška, Zilių šeima iš Dillingeno, Karolis Drunga iš Tuebingeno, Kazys Ambrozaitis iš Hamberg am See, A. Skeivienė iš Schweinfurto.

PAIEŠKOJIMAI

— Juozas Žiurinskas, kilęs nuo Seirijų, neseniai atvykęs į Kanadą iš Vokietijos, dabar gyvenantis Quebeco mieste, Anselme Str. 51, ieško savo giminių, draugų ir pažįstamų Kanadoje.

— Antanas Janulis, gyv. 23 Huntlosen bei Oldenburg DP Hospital, Germany, ieško Kazlauskaitės Kanadon iš Lietuvos išvykusios tarp 1930-31 m. ir ištekęsios, tačiau jos vyro pavardė nežinoma.

— Agripina Kazragytė, kilusi iš Pyktyškių kaimo, Andriejavo val., dabar gyvenanti Kanadoje: c.o. D. S. Mannes Domain, Manitoba, čia atvykusi tik prieš keturis mėn., prašo atsilipti gimines ir pažįstamus, ypatnigai prašo atsilipti Kazragių gimines.

— Anskis Vaclovas, gyv. D P Camp Augustdorf, Kr. Detmold, (Lippe), Germany, ieško Matukyno Antano ir Matukynienės - Salyklaitės Onos, kilusių iš Vartų km., Krosnos valsč.

— J. V. Stanislovaitis, 86 Amherst Ave., Wilkes-Barre, Pa. JAV, ieško giminaičio Pulkauninko, kilusio iš Kauno, o tėvo kilmė iš Raudondvario, turinčio pasiturintį dėdę Juozą Ruzgį, kilusį iš Vilkijos.

— Vytautas Birštonas, c.o. Gillies Bros Ltd., RR 2, Chalk River, Ont., ieško Antano Savisko, kilusio iš Pajavonio v., Atvykusio Kanadon 1947 m.

Lietuvis batsiuvis Toronte

Pardavinėju naujus ir taisau senus batus. Lietuviams papigintos kainos!

J. ASTRAUSKAS,
1414 Dundas St. W.
TORONTO.
Telef. KE 3881.

PARDUODAMA

labai geroje vietoje

LIETUVIŲ SVETAINE — RESTORANAS

Racksay Fish and Chips,
4718 Wellington Street, Verdun, Montreal, Que.
Tel. YO 0294, namų TR 2622

Užsuk pailsėti ir paragauti šalto alaus!

MAPLE LEAF

670 CRAIG ST. West, MONTREAL, TEL. PL 0394

Lietuvių salūnas, alus, užkandžiai. Naujai atremontuotos patalpos.

Savininkai: Kazys KARPUS ir Aleksas NORIS.

Z. Valinskas ir T. Balnius

LIETUVIAI SIUVEJAI

Priimame vyrų rūbų užsakymus iš savos ir klientų medžiagos. Darbas atliekamas pagal Europos ir Kanados mados, švariai ir sąžiningai.

Kreiptis darbo dienomis nuo 7 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto.

6754 — 3rd Ave., ROSEMOUNT, Montreal 36, P.Q.
TELEF. GR 4765.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 Frontenac, Montreal

TEL. FA 0209

Lankydami gražiąją Montrealo vasarvietę Ville Lasalle aplankykite

LIETUVISKA SVETAINE

Edward St. 7682, Montreal

Įvairūs užkandžiai, šilti ir šalti gerimai, lietuviška muzika.

S. MAZULAITIS

Lietuvis siuvejas

Priimu vyrų ir moterų drabužių užsakymus iš savos ir klientų medžiagos. Vėliausios Europos ir Kanados mados. Kaina prieinama.

6820 Monk. Blvd. Ville Emard Montreal,
Telef. TR. 3363. Tramvajus 36.

Neužmiršk Padėti Tremtiniui!

AID OVERSEAS, INC., 4851 S. ASHLAND AVE., CHICAGO 9, ILL.

Siuntinys Nr. 1 — \$7.80
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 oz.) ken. bekon.
1 dėžutė (400 gr) margar.

Siuntinys Nr. 3 — \$7.40
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$5.50
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6 — \$2.80
10 svarų cukraus

Siuntinys Nr. 7 — \$3.00
10 sv. kvietinių miltų

Siuntinys Nr. 8 — \$2.95
4½ sv. cukraus
5½ sv. kvietinių miltų

Siuntinys Nr. 10 — \$6.80
2 sv. rūkytų lašinių

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Jei adresas nesurandamas, pinigai grąžinami. Pristatymas trunka tarp 14-18 dienų. Užsakydami aiškiai parašykite savo ir gavėjo adresą, siuntinio numerį ir jo kainą. Aid Overseas, Inc. maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. pupelių kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12 — \$5.95

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — \$6.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19 — \$9.95

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21 — \$6.70

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. pupelių kavos
1 sv. šokolado
14 oz. kondens. pieno.
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 23 — \$6.40

5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. pupelių kavos

Siuntinys Nr. 24 — \$11.80

5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino

5 sv. pupelių kavos
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebumo

Siuntinys Nr. 25 —

A. 8 sv. grynų kiaul. taukų \$4.75
B. 12 sv. grynų kiaul. taukų \$6.00
C. 15 sv. grynų kiaul. taukų \$7.25

Siuntinys Nr. 26 — \$8.00

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. (be 3 ozs.) grynų kiaul. taukų
2 sv. (be 2 ozs.) margarino
2 sv. arbatos.
1 sv. pupelių kavos

Siuntinys Nr. 27 — \$6.30

3 sv. margarino
4 sv. cukraus
2 sv. arbatos

Siuntinys Nr. 28 — \$5.70

4 sv. cukraus
3 sv. margarino
1 sv. bičių medaus
1 sv. arbatos

Siuntinys Nr. 29 — \$3.00

5½ sv. pupelių kavos

Siuntinys Nr. 30 — \$3.70

5½ sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 31 — \$5.65

1 sv. rūkytų lašinių
14 ozs. (400 gr.) kiaul. t.
14 ozs. (400 gr.) margar.
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
4 sv. cukraus

R Ū B A I

A. Vyriškas kostiumas

3½ jardų vilnonės medžiagos su visais priedais (100% Virginijos vilna) \$23.95

B. Moteriškas kostiumas

2¾ jardų vilnonės medžiagos su visais priedais (100% Virginijos vilna) \$21.95

TIKSLU IŠPLESTI ŽIEMOS METUI TREMTINIŲ ŠALPĄ, AID OVERSEAS, INC. BENDROVĖ PAGEIDAUJA TURĖTI SAVO ATSTOVUS VIŠOSE LIETUVIŲ GYVENAMOSE VIETOVĖSE. ASMENYS, NORI ŠIĄ FIRMĄ ATSTOVAUTI SAVO APYLINKĖJE DĖL SMULKESNIŲ INFORMACIJŲ KREIPIASI ŠIUO ADR.: AID OVERSEAS INC. 4851 S. ASHLAND AVE., CHICAGO 9, ILL. USA.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES PASKELBIMO MINEJIMAS

1949 metu vasario 13 diena

11 val. ryto, sekmadienį, vasario mėn. 13 dieną, iškilmingos pamaldos Montrealio lietuvių parapijos bažnyčioje (Parthenais St. 3426). Pamaldas laiko parapijos klebonas kunigas J. Bobinas. Pamokslą sako pranciškonas Tėvas Klemensas Žalalis. Gieda K. Žižiūno vedamas choras. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

2 val. 30 min. po pietų, D'ARZY McGEE Highschool, Pine Avenue 220 nr., iškilmingas AKTAS ir KONCERTAS.

Iškilmingojo Akto programa:

1. Iškilmingas atidarymas;
2. Kanados Himnas;
3. Garbės prezidiumo kvietimas;
4. Lietuvos savanorių - kūrėjų vėliavos perdavimas KLC Tarybai;

5. Kritusių už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę pagerbimas;

6. KLC Tarybos atstovo žodis;

7. Svečių kalbos ir sveikinimai;

8. Rezoliucijų priėmimas;

9. Iškilmingojo akto uždarymas;

10. Pertrauka (10 min.).

Koncerto programa:

1. Aušra Lukošūtė sako eilėraštį;

2. Parapijos choras, diriguojamas kun. Bobino, dainuoja: "Tėvynei jų žygiai ir daina", — kom. K. Žižiūnas; "Už tėvynę" — komp. K. Žižiūnas; "Mes ne lapai" — komp. K. Žižiūnas; "Ei, prie darbo, jaunimėli", — komp. J. Žemaitaitis.

3. Gyvasis paveikslas: "Lietuva kalėjime", — KLCT Meno sekcijos.

4. Lietuvos Valstybės Operos solistė E. Kardelienė dainuoja: "Mano sieloj šiandien šventė", — komp. J. Tallat-Kelpša; "Kur sapnų grožybė", — komp. J. Nabažas; "Vai gražu, gražu", — komp. A. Kačanauskas; "Mano rožė", — komp. A. Kačanauskas.

5. Tautiniai lietuvių šokiai: "Žiogeliai" ir "Rugučiai", — Montrealio lietuvių skautų tautinių šokių šokėjų grupė, vadovaujama I. Kemežytės.

6. Deklamacija: "Neužmiršk", — eilėraštis Augustaitės-Vaičiūnienės, deklamuoja P. Lukoševičius.

7. Dainuoja Lietuvos Valstybės Operos solistė E. Kardelienė: "Paskutinė rožė", — škotų liaudies daina (angliškai); "Atvykimas Manon" iš operos "Manon Lescaut", — muz. J. Massenet; "Lakštu-

tė", — muz. A. Massé (prancūziškai).

8. Tautiniai lietuvių šokiai: "Mikita" ir "Lenciūgelis", — Montrealio lietuvių skautų tautinių šokių šokėjų grupė, vadovaujama I. Kemežytės.

9. DLK Vytauto klubo Vyrių choras, vadovaujamas p. Belevičiaus, dainuoja: "Gaudžia trimitai", — komp. M. Petrauskas; "Romuvėnų maršas", — komp. E. Gailevičius; "Pajūriais, pamariais", — komp. Kuprevičius ir "Tylius buvo vakarėlis", — komp. J. Strolia.

10. Vasario 16 dienos minėjimo uždarymas: T. Himnas Prie fortepijono Miss Marie Gratton.

Meninės dalies vadovė ir pranešėja p-lė Renigerytė.

Visi lietuviai maloniai prašomi skaitlingiausiai dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 sukaktuvių minėjime.

Iėjimas laisvas ir nemokamas.

Privažiavimas prie salės, kurioje vyks iškilnių aktas: iš vakarinių miesto dalių, kaip Ville Lasalle, Verdun, St. Paul, St. Henri, City of Westmount ir iš rytinių miesto dalių, kaip Mercier, Hochelaga, Prefontaine ir kt. eina pagrindinėms magistralėms — St. Catherine ir Sherbrooke, bet iš vakarinių miesto dalių vyksta į rytus, o iš rytinių į vakarus. Kas vyksta St. Catherine, vyksta ligi Bleury ir į šiaurę šia gatve ir toliau Park Avenue ligi Pine Avenue, nuo kurios kampo salė už keliolikos žingsnių. Kas vyksta Sherbrooke, vyksta ligi Park Avenue ir šia gatve ligi jau minėtos Pine Avenue. Pine Ave. ir Park Ave kampe prieš iškilmes budės žmonės ir nurodys salę.

KLC Taryba.

Montreal

Kanadiečiai domisi Lietuva

Montrealio "Young People's Society", tarpininkaujant YMCA International skyriaus sekretoriui, didžiam lietuvių draugui p. Taylor, pasikvietė 6 lietuvaiteis.

F. Pėteraitytė ten nupasakojo Lietuvos geografinę ir etnografinę padėtį, davė istorinių jos bruožų ir nušvietė lietuvių kovos už laisvę idealą. Tatai, kaip ir lietuvių kalba, stebina anglus.

V. Judzentavičiūtė, pailiustruodama statistiniais duomenimis, nusakė Lietuvos laimėjimus ekonominiu ir kultūrinio požiūriu per trumpą nepriklausomybės laikotarpį. Ji vaizdžiai apibūdina lietuvių kančios kelius rusų ir vokiečių okupacijų metu, kada daug tūkstančių lietuvių atsidūrė toli nuo tėvynės.

Šitas ličio vaizdas dar išryškina A. Stravinskaitės solo "Kur bakažė samanota", ir "Kad galėčiau", akompanuojant V. Judzentavičiūtei. Duetu dainuoja M. Paužėnaitė ir B. Mikalauskaitė, akompanuojant R. Vaišvilaitę.

Nuskambėjus dainoms, kanadiečiai dar daug jų klausinėja apie Lietuvą. Keletas McGill universiteto studentų net susidomi, ar ilgai truktu išmokyti lietuviškai?

Dalyviai domiai apžiūrėnėja atsivežtus p. Tamošaitienės studijoje išaustus audinius ir padovanotą knygą apie Lietuvą. Žavisi lietuvių tautiniais kostiumais (jų fotografija laikr. "Herald"). Atsisveikinant jos paprašomos vėl atvažiuoti.

Reikia pasidžiaugti šių lietuvių nepaprastu darbštumu. Jos visos, atlikdamos darbą sutartis, savo net labai trumpą laisvalaikį išnaudoja geram. Pav. F. Pėteraitytė vakarais lanko prekybos mokyklą, audžia p. Tamošaitienės studijoje ir randa laiko pasiruoti paskaitai. Taip pat V. Judzentavičiūtė lanko preky-

bos mokyklą ir anglų kalbos pamokas, nuolat akompanuoja dainininkėms. Kitos lanko muzikos mokyklą ir anglų kalbos kursus. (x)

RADIO TRANSLIACIJA

Vasario 16 d., apie 8 val. vak. numatoma radio transliacija iš Montrealio radio stotijų. Bus prakalbų, du chorai ir solo op. sol. E. Kardelienės. Ligi laikraščiu išeinant, dar nebuvo paaskėjęs tikras laikas.

I KANADĄ ATVYKO 17 LIETUVIŲ

"Marine Shark" keleiviniu laivu vasario 2 d. atplaukė iš Vokietijos 17 lietuvių, kurie iš Hamburgo išplaukė sausio 19 dieną. Atvyko: Petras Bašinskas, Petronėlė Giedraitienė, Antanas ir Marija Kižiai su dukra Vanda, Aleksandras ir Vanda Lapina su sūnumis Zigmantu, Kęstutiu ir Rimantu, Jonas ir Anelė Mačiulaičiai su dukra Liuda, Albina Šiukšterienė su sūnum Romualdu, Danutė Taliuštė ir Kęstutis Zulus.

Keliauninkas per Montrealį

E. Mitchel nusprendė atvykti pėsčiomis nuo Vancouverio iki Halifax'o. Jis jau "sugazavo" 2.813 mylių ir atvyko į Montrealį. Žurnalistas jam pareiškė, kad likęs kelias iki Halifax'o tai tik juokas. E. Mitchel žygiuoja su 30 kg. kuprine. Jis sako, kad tai bus jo naujas pasaulio "pėsčiasis" rekordas. (cp).

Bedarbiai

Statistinis biuras Ottawoje pranešė, kad šiuo metu Kanadoje yra 114.506 bedarbių.

Atvyko opera

Vasario 8 d. į Montrealį atvyko San-Carlos operos trupė. Gastrolės tęsis 5 dienas. Bus pastatyta 5 operos: Carmen, Faust, Bohema, Traviata, Aida. Kartu atvyko bale-tas ir orkestras. (cp).

ŠERININKŲ DĖMESIUI

Š.m. vasario mėn. 27 d. Montrealyje šaukiamas visuotinis "Nepr. Lietuvos" Spaudos Bendrovės šerininų susirinkimas. Dienotvarkėje pranešimai ir naujos valdybos bei revizijos komisijos rinkimai. Tikslus laikas ir salė bus paskelbta sekančiame "Nepr. Liet" numeryje.

Visi šerinininkai kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Kitose Kanados vietose gyveną šerinininkai, kurie negali patys dalyvauti susirinkime, turi teisę raštu įgalioti save atstovauti kitus jiems patikimus asmenis — šerinininkus.

B-vės valdybos nutarimu, visi šerū platintojai prašomi kuo greičiausiai, bet ne vėliau vasario mėn. 20 d., grąžinti laikinąsias šerū platinimo knygučes ir surinktus pinigus, kad būtų galima iki susirinkimo turėti pilnus šerininų sąrašus. Tolimesniam šerū platinimui bus paskelbta nauja tvarka.

Bendrovės administracijos adresas: J. Gudas, 210 — 4th Ave., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Sp. b-vė "Nepr. Lietuva".

PRANEŠIMAI

D. L. K. VYTAUTO KLUBO CHORO VAKARIENĖ

Šeštadienį, vasario 19 dieną Vytauto klubo choras ruošia pirmą klubo choro įkurtuvių vakarienę Vytauto klubo sve-tainėje. Vakarienė bus su skaniais valgiais, kietais ir minkštais gėrimais ir gražia šokių muzika. Choristai ir choristės malonius svečius priims ir aptarnaus.

Tikimasi, kad Montrealio lietuvių visuomenė, įvertindama choro reikšmę, maloni bus skaitlingai vakarienėje atsilankyti. Pradžią 7.30 val. vak. Iki pasimatymo choro vakarienėje.

D.L.K. Vytauto Klubo Choro V-ba.

WINNIPEGO ŽINIAI

Vasario 16 d. N. šventę Winnipeg lietuvių minės vasario 20 d. 10 val. ryto St. Paulo kolegijos koplyčioje lietuvis kunigas iš Čikagos laikys pamaldas. 20 val. Army Navy Veteranų salėje, Juno Str. 299, įvyks iškilmingas posėdis ir koncertas. Programą išpildys Winnipeg lietuvių choras ir taut. šokių grupė. Visi lietuviai prašomi pamaldose ir koncerte skaitlingiausiai dalyvauti. Syt. But.

Toronto

Baleto festivalis Toronte

Kovo mėn. Toronte prasi-deda baleto festivalis. Baletmeisterio Volkovo trupėje, kuri tam festivaliui stato Delibes' baleto "Coppelia", Svaidlos rolėje bus lietuvaite p. Kvietinskaitė. Būdingojo šokio šokėja, ji šoks tą rolę ne klasikiniu, bet savu būdu. Ir visas to baleto pastatymas bus šias moderniškas. (kor.)

Lankėsi rekt. prof. kun.

Tulaba

Šiomis dienomis čia lankė-si b. Vilniaus kunigų seminarijos ir dabartinis lietuvių kolegijos Romoje rektorius kun. Tulaba, lydimas kunigų Juro ir Kemežio. (kor.)

Torontiečiai renkasi

Toronte gyveną lietuviai, kurie domisi savarankiškais verslais prekyboje, pramonėje bei amatuose vasario mėn. 26 d. 3 val. po pietų renkasi 404 Bathurst St., Ukrainiečių salėje III aukšte. Sueigoje numatoma aptarti įvairūs įsikūrimo klausimai. Reikia manyti, kad sueigia sutrauks daugumą lietuvių verslininkų. Iniciatoriai.

SSRS KACETUOSE

(Atkelta iš praėjusio nr.) Severno Uralskije lageria, Lagpunkt Nr. 47, mirė šie: Belošauskas ar Balašauskas Pranas, mirė 1941.9.24 d., Daukša Leopoldas 1941.10.7 d., Dzikas Leonas, mok., 1942.1.15 d., Gokas, mok., 1942.1.18 d., Jokutas ar Jakutis Adolfas, prok., 1941.7.21 d., Liaudinskas, 1942.1.20 d., Luckevičius Mykolas, rusas, 1941.11.21 d., Makėnas, 1941.12.24 d., Masiukevičius Andrius, 1941.11.8 d., Mataitis Mykolas, teis. 1941.12. tarp 1 ir 7 dd., Migavičius Juozas iš Babtų, 1941.11.15 d., Podleckis Vytautas, Kauno chem. fabr. šeimos narys, 1941.10.15 d., Puskunigis Jo-Skinderis Antanas iš Šiaulių, 1941.11.10 d., 1941.10.23 d., Smetona Ado-

SUSITUOKĖ

Vasario 5 d. 8 val. Lietuvių Parapijos bažnyčioje įvyko tremtinių Stasio Pikšio ir p-lės Emilijos Kripaitės jungtuvės. Iškilmingai gražiai papuoštoje bažnyčioje, dalyvaujant nemažam artimųjų būreliui, jauniems šliūbą davė kun. A. Vilkaitis ir palaimino jaunąją porą bendram gyvenimui.

Vestuvių pietūs vyko p. Navicko bute, kur linksmai pašnekučiuota ir palinkėta jaunajai porai daug laimės.

mas, dail. (Raštikienės brolis) 1942.1.28 d., Striupas Romas, studentas, 1941 m. spalio mėn. 25 d., Zavadskis ar Zavoskis, 1941 m. liepos mėn. tarp 15 ir 24 dd.

(B. d.)

Nepriklausoma Lietuva

3 Fourth Ave, Ville LaSalle, — Montreal, Que., Canada

Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$3.00 Canada \$3.00

Užsieny 3.50 Other Countries 3.50

Paieškojimų kaina \$0.50, smulkių skelbimų — už pirmus 15 žodžių — \$0.50, toliau po 2 ct. už kiekvieną sekantį žodį. Kiti skelbimai — pagal susitarimą.

Vasario 16-tosios proga, viešuose paminėjimuose įteikime svečiams gražų jį vaizdų ALBUMĄ "Lietuva šalis Mano Brangioji" — Lithuania My Dear Country", kaip

DOVANA

Privačiai dirbantieji, apdo vanokite savo šeiminkus. Su laišku siųskite vieną dolerį — albumą gausite sekančią dieną.

"ATŽALYNAS" 7655 Central St., Montreal 32, Que.